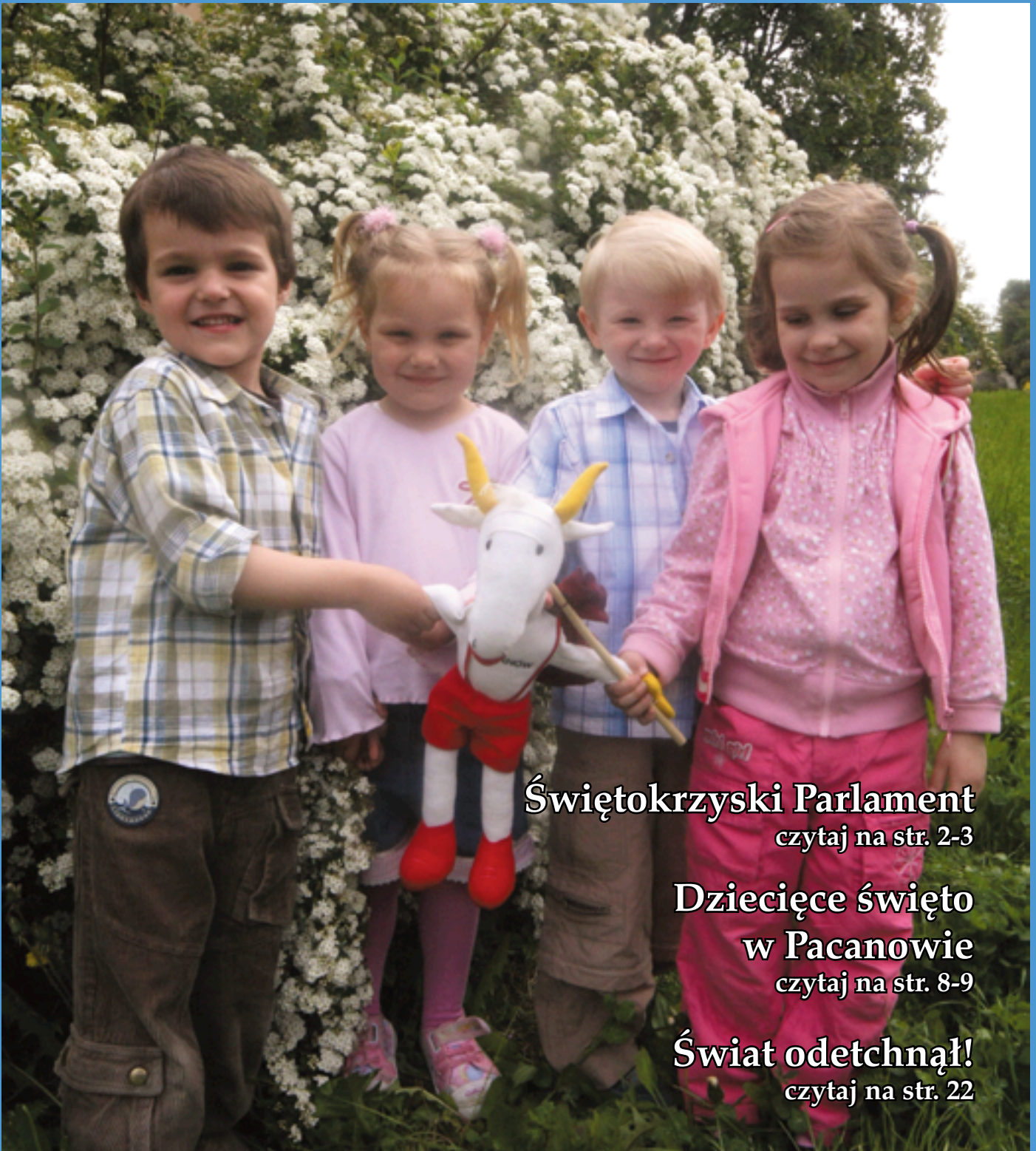

NASZ *Region*

Świętokrzyski Informator Samorządowy

gazeta bezpłatna

27 maja 2008 r. - Nr 16 ISSN 1897-4546

Świętokrzyski Parlament
czytaj na str. 2-3

**Dziecięce święto
w Pacanowie**
czytaj na str. 8-9

Świat odetchnął!
czytaj na str. 22

Drodzy Samorządowcy Województwa Świętokrzyskiego!

Z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego życzymy zdrowia, wytrwałości oraz odwagi w kreowaniu rozwoju Waszych „małych Ojczyzn”. Przyjmijcie podziękowania za Waszą pracę, za ciekawe pomysły i śmiałe decyzje dla dobra lokalnych społeczności.

Tadeusz Kowalczyk
Przewodniczący Sejmiku
Województwa Świętokrzyskiego

Adam Jarubas
Marszałek
Województwa Świętokrzyskiego

Sejmik jak regionalny parlament

27 maja, na pamiątkę pierwszych w pełni demokratycznych wyborów samorządowych do rad gmin i miast, obchodzony jest jako Dzień Samorządu Terytorialnego. O reformie samorządowej, regionalnym parlamencie i rządzie oraz perspektywach dla województwa świętokrzyskiego rozmawiamy z Tadeuszem Kowalczykiem, przewodniczącym Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego oraz marszałkiem województwa Adamem Jarubasem.

- Panie przewodniczący, jak ocenia pan efekty reformy samorządowej z 1990 roku?

Tadeusz Kowalczyk, przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego: - Myślę, że ze względu na moje doświadczenie samorządowe, a w sejmiku województwa pracuję już trzecią kadencję (przez dwie poprzednie byłem przewodniczącym komisji edukacji, kultury fizycznej i sportu, przez kilka miesięcy pracowałem też jako

przewodniczący komisji rewizyjnej), mam podstawę do pewnych ocen. Często mówi się, że reforma samorządowa była to jedna z najbardziej udanych reform w Polsce i trudno się z tym nie zgodzić. Decentralizacja rządu była dobrym rozwiązaniem. Wprowadzenie najpierw samorządów gminnych, a po wyborach z 1998 roku również samorządów powiatowych i samorządów szczebla wojewódzkiego spowodowało, że decyzje o tym, jak powinny być dzielone pieniądze, na co należy je wydać, zaczęły zapadać na szczeblu lokalnych wspólnot. I tak powinno być - ludzie tu, „na dole”, najlepiej wiedzą, co jest potrzebne, w co należy zainwestować, co jest najpilniejsze do zrobienia w regionie... Takiej wiedzy nie da się zdobyć obserwując kraj ze szczebla centralnego. Przy wszystkich zaletach tej reformy nie można jednak nie zauważyć także pewnych mankamentów – na przykład nie wszystkie rozwiązania prawne były dobre. Czasami, zwłaszcza w odniesieniu do samorządów szczebla wojewódzkiego, można było odnieść wrażenie, że reforma zatrzymała się w pół drogi.

Tadeusz Kowalczyk, Przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego

Adam Jarubas, Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

- Czy utrzymanie dualizmu władzy marszałka i wojewody w regionie było takim „zatrzymaniem się w pół drogi”?

Adam Jarubas, marszałek województwa: - Można odnieść wrażenie, że twórcom reformy w którymś momencie zabrakło determinacji. Z jednej strony powołano samorząd województwa, który jest gospodarzem regionu, głównym kreatorem polityki regionalnej, wskazuje kierunki rozwoju województwa i stymuluje ten rozwój, z drugiej – przy urzędzie wojewódzkim, czyli administracji państwowej, utrzymano zadania czy instytucje, które mają bezpośredni udział w kreowaniu tego rozwoju. Choć początkowo – jak zakładano – wojewoda, jako przedstawiciel rządu w terenie, miał być jedynie „strażnikiem” stosowania prawa. Samorząd województwa funkcjonuje od 10 lat, kolejne rządy mówiły o konieczności zlikwidowania tego dualizmu, ale najwyraźniej zabrakło determinacji, by to przeprowadzić. Obecny rząd również zapowiada ograniczenie kompetencji wojewodów i przekazanie pełnej władzy w regionie do samorządów województw. Mam nadzieję, że te zapowiedzi zostaną wprowadzone w życie.

- Sejmik często przedstawiany jest jako regionalny parlament, a Zarząd Województwa jako regionalny rząd. Czy to słuszne porównanie?

Tadeusz Kowalczyk: - Jest ono jak najbardziej zasadne. Na poziomie regionu Sejmik spełnia charakter takiego wojewódzkiego parlamentu, do którego przedstawicieli wybieramy w bezpośrednich wyborach. Radni Sejmiku stanowią regionalne prawo w postaci uchwał Sejmiku, w tym tych najważniejszych, czyli budżetowych. A Zarząd Województwa, jak regionalny rząd z marszałkiem województwa na czele, wprowadza je w życie – zarządzając regionem.

Na słuszność tego porównania wskazuje także podstawowe zadanie samorządu województwa, czyli rozwój regionalny – wskazywanie kierunków rozwoju i jego stymulowanie. Zwłaszcza teraz, gdy samorząd zarządza znacznymi funduszami pomocowymi, w tym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i innych.

- Jakie perspektywy rysują się przed naszym województwem w związku z napływem do naszego regionu rekordowo dużych funduszy unijnych?

Adam Jarubas: - Województwo świętokrzyskie to region o wielkich możliwościach, które – ze względu na pewne zaniedbania historyczne w rozwoju – nie mogły się w pełni ujawnić. W ostatnich latach, między innymi dzięki funduszom unijnym i ogromnej pracy samorządów wszystkich szczebli, te zapóźnienia infrastrukturalne systematycznie nadrabiamy. Widać to już w postaci nowych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, remontów dróg, rozbudowy infrastruktury sportowej czy powstawania nowoczesnych, dobrze wyposażonych obiektów oświatowych i kulturalnych. Województwo świętokrzyskie jest na pierwszym miejscu w kraju pod względem sprawności wykorzystywania funduszy strukturalnych w ramach Zintegrowanego Programu Opera-

cyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004 – 2006. Chcemy ten wynik powtórzyć przy wdrażaniu Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013. Przypomnę, że w ramach RPO mamy do wykorzystania prawie 726 milionów euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Dodatkowo około 358 milionów euro z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej i 317,5 mln euro z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Właściwe zainwestowanie tych funduszy powinno zaowocować zauważalnym przyspieszeniem rozwoju naszego województwa.

- Jakie są najważniejsze plany w ramach programów operacyjnych i jakie inwestycje czekają nas w najbliższych latach?

Tadeusz Kowalczyk: - Generalnie dbamy o zrównoważony rozwój regionu, wspierając zarówno wszystkie jego części, jak i różnorodne gałęzie gospodarki. Z jednej strony stawiamy na infrastrukturę komunikacyjną, z drugiej – na rozwój nauki, nowych technologii oraz na wspieranie inicjatyw, które podniosą atrakcyjność turystyczną naszego województwa.

Adam Jarubas: - Jedną z takich inicjatyw jest budowa Europejskiego Centrum Bajki w Pacanowie. Będzie to unikatowy projekt w skali kraju; jego budowa zostanie dofinansowana między innymi przez Samorząd Województwa. Mam nadzieję, że Europejskie Centrum Bajki stanie się atrakcją turystyczną co najmniej na miarę Parku Jurajskiego w Bałtowie.

Jeśli chodzi o promocję przedsiębiorczości i nowoczesnych technologii, to w ramach Programu Operacyjnego „Rozwój Polski Wschodniej” będziemy realizować projekt budowy Regionalnego Centrum Naukowo – Technologicznego, połączonego z inkubatorem przedsiębiorczości. Chcemy w ten sposób zachęcać młode wykształcone osoby – a Kielce to dziś ośrodek akademicki w którym kształcą się 60-tysięcy studentów – do zakładania własnych firm. I chcemy im w tym pomóc właśnie poprzez inkubator przedsiębiorczości.

Do ważnych planów inwestycyjnych w regionie należy także modernizacja trasy z Warszawy do Krakowa, tak by osiągnęła ona parametry drogi ekspresowej, modernizacja drogi nr 74, z Piotrkowa przez Kielce do Rzeszowa, budowa dwóch nowych mostów na Wiśle: w Połańcu i w Nowym Korczynie, a także kompleksowa modernizacja trasy kolejowej Warszawa - Kraków. Wszystko po to, by poprawić dostępność komunikacyjną regionu, która jest wskazywana jako element ograniczający rozwój regionu i ściągająca do Świętokrzyskiego inwestorów. Przedsiębiorcy z pewnością znajdą oni w naszym regionie przyjazny klimat biznesowy i szeroką pomoc ze strony samorządu. W tym celu w Urzędzie Marszałkowskim otworzyliśmy w tym roku we współpracy z Państwową Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych - Świętokrzyskim Centrum Obsługi Inwestora. Mam nadzieję, że jego działalność przyniesie wymierne korzyści w postaci nowych inwestycji w naszym województwie.

Z wizytą w Stopnicy

Jeżeli podczas wędrówek po naszym regionie zdarzy nam się odwiedzić gminę Stopnica – będziemy głęboko zadziwieni. Mimo, iż jest nominalnie uznana za gminę wiejską, swoim bogactwem historycznym, wielością znakomitych zabytków, nieskażoną przyrodą, a także doskonale rozwiniętą i utrzymaną infrastrukturą może onieśmielić wiele miejscowości, które szczycą się posiadaniem praw miejskich. Warto ją poznać.

Na początku były bagna...

Skąd się wzięła nazwa Stopnica? Miejscowość była grodem leżącym w miejscu bronionym przez naturę, na terenie bagnistym. Położenie było tym dogodniejsze, że miejscowość leżała na wzgórzu i osada była zabezpieczona przez spiętrzone wody rzeki w olbrzymi staw. Aleksandra Salomon w oparciu o „Słownik etymologiczny języka polskiego” A. Brucknera wskazuje na pokrewieństwo wyrazu z rzeczownikami „tonia” i czasownikiem „utapati” spokrewnionym z dzisiejszym gwarowym utaplać, staplać, czyli utopić się np. w błocie. Ma to związek z pierwotnym położeniem Stopnicy, które wymagało licznych kładek na bagnach, żeby wejść do osady.

Pierwsza zachowana wzmianka o Stopnicy (jak i o kościele parafialnym) pojawia się w „Rocznikach” Jana Długosza pod datą 1103 roku. W tym to właśnie roku kanonik i proboszcz Baldwin został powołany na biskupstwo krakowskie. Świadczy to o tym, że Stopnica w tym czasie była grodem, który utrzymywał bliski kontakt z Krakowem i władzami Polski. W początkowym okresie osada rzemieślnicza obliczana była zwykle na zaspokojenie potrzeb rycerstwa i kleru a dopiero później, w miarę wzrostu siły nabywczej, również ludności wiejskiej. Za panowania Wł. Łokietka w 1326r. wzniesiono kaplicę św. Anny, z której prowadziło wejście do lochów znajdujących się pod Stopnicą. Stopnica była miastem, do której Kazimierz Wielki czuł ogromny sentyment. Na jego rozkaz powstaje gotycki kościół murowany w miejsce drewnianego, szpital oraz zamek obronny z kamienia. A kościół? Kościół powstaje z funduszy osobistych króla jako pokuta za zamordowanie ks. Marcina Baryczki...

Zawieruchy historyczne nie omijały przez wieki tego pięknego miasta, a także terenów, które tworzą obecnie gminę Stopnica. Wojny, pożary, plaga szarańczy, najazdy Szwedów, Kozaków, Rakoczego, a nawet zdegradowanie w 1869 roku Stopnicy do rangi osady, terror Niemców i ofensywa armii radzieckiej, która obróciła Stopnicę w ruinę (w 6 tysięcznym mieście nie ocalał ani jeden dom) nie zdołały stanąć na drodze do prawdziwego rozkwitu tych ziem.

Gospodarzy od 1990...

Kiedy zaczyna się z nim rozmowę, natychmiast wyczuwa się, że **wójt Ryszard Zych** ma gospodarską żyłkę i wiele pomysłów w głowie. Wystarczy zagadnąć przechodzących obok budynku gminy stopniczan, by przekonać się, że go-

Wójt Ryszard Zych

spodarcz jest przez nich ceniony. Zresztą nieprzypadkowo w każdych kolejnych wyborach poparcie dla niego przekracza grubo ponad 80% oddanych głosów. – W 1990 roku wybrano mnie „tak na razie, na trzy miesiące”, a pracuję już 18 lat – żartuje – Jaki jest tutaj klucz? Trzeba kochać tę gminę w której się żyje i szanować jej mieszkańców – dodaje.

Czy jest zadowolony z dotychczasowych zmian przeprowadzonych w gminie? Oczywiście tak! Wszystkie miejscowości gminy zostały zwodociągowane; istnieją trzy pracujące bezawaryjnie ujęcia znakomitej, nie wymagającej uzdatniania, wody. Długość sieci wynosi ponad 125 kilometrów i przyłączonych jest do niej 2122 gospodarstw. Jest, co prawda, niewielka liczba gospodarstw, które nie posiadają przyłącza wodociągowego, ale dzieje się tak dlatego, że gospodarze ich po prostu... nie chcieli. Podobnie ma się rzecz z siecią gazu ziemnego; zgazyfikowanych jest 29 miejscowości na 32 w gminie. Nieco gorzej jest z kanalizacją (skanalizowanych jest 8 miejscowości, istnieje 515 przyłączy), ale i tu wójt Ryszard Zych nie załamuje rąk. – Ważny jest nie tylko szybki, ale i zrównoważony rozwój – mówi – W ostatnich latach przeprowadziliśmy cztery bardzo poważne inwestycje związane właśnie z budową kanalizacji. Nie ukrywam, że bardzo poważnym argumentem dla nas była dostępność środków unijnych. W 2004 roku wybudowaliśmy kanalizację sanitarną w Fałęcinie Nowym (756 323 zł, w tym środki SAPARD 421 230 zł) i Kłępiu Dolnym (1 081 981 zł, w tym środki SAPARD 603 117 zł), a rok później w Białoborzu (789 349 zł, w tym środki ZPORR 559 768 zł). W 2006 roku udało się także zaczerpnąć z unijnej kasy i wykonać kanalizację w części samej Stopnicy kosztem 716 753 zł (w tym środki ZPORR 428 561). Ważne też, że w Fałęcinie Starym mamy własną, bardzo wydajną oczyszczalnię – cieszy się wójt Zych.

Ale na tym nie koniec, bo kolejne odcinki gminnej kanalizacji czekają na realizację! Zaprojektowano już kanalizację sanitarną w miejscowościach Smogorzów, Podlasek, Topola, Konary. Dla pozyskania środków na realizację tych zadań z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego gmina złożyła fiszkę. Wniosek ten wpisał się w Oś priorytetową 4, Działanie 4.1. Zaprojektowano także kanalizację w miejscowości Fałęcin Stary i, co więcej, w fazie projektowania jest kanalizacja dalszych 8 miejscowości. Dla pozyskania środków gmina również złożyła fiszkę przewidując realizację inwestycji na lata 2009 – 2010.

Infrastruktura – chluba gminy

Kiedy wjeżdża się do Stopnicy rzuca się natychmiast w oczy porządek, jaki tu panuje oraz świetnie utrzymana infrastruktura. Utwardzone parkingi, imponujące targowisko, odnowione chodniki, świetnie utrzymane zieleńce i parki...

Na terenie gminy Stopnica występują wszystkie rodzaje dróg – od traktów polnych, aż do drogi krajowej nr 73. Przy tej ostatniej dla poprawy bezpieczeństwa mieszkańców gmina wraz z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad wykonała chodniki na odcinku 4 kilometrów w Mielcu, Smogorzowie i Wolicy. – W trakcie projektowania są następne. Chcemy, aby chodniki powstały na długości całej gminy – mówi wójt – Na bezpieczeństwie mieszkańców nie możemy oszczędzać, dlatego w okolicach Stopnicy lada dzień zostanie zainstalowany fotoradar. Odnawiamy też stare i budujemy nowe wiaty przystankowe – dodaje. Do każdego gospodarstwa na terenie gminy istnieją dojazdy drogami asfaltowymi, a drogi śródpolne, których jest tu 212 kilometrów w przeważającej części są... wyasfaltowane lub utwardzone tłuczniem.

Gmina Stopnica posiada rozbudowaną infrastrukturę oświatową, która pozwala na prowadzenie nauki od „zerówki” aż do uzyskania przez uczniów świadectwa dojrzałości. Prawdziwą perełką budzącą zazdrość innych samorządów jest miasteczko ruchu drogowego, w którym ulokowano wszystkie znaki drogowe – zarówno pionowe jak i poziome. Obecnie montowana jest w nim sygnalizacja świetlna podarowana przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad. Młodzi mieszkańcy gminy mają więc niepowtarzalną okazję praktycznej nauki bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Jednak nauka to nie wszystko – sentencję tę zna każdy uczeń. W Stopnicy znają też inną: „w zdrowym ciele zdrowy duch”... Zaplecze sportowe pozwala na uprawianie większości najpopularniejszych dyscyplin; są sala i hala sportowa, boiska do gry w piłkę nożną, ręczną, siatkówkę i koszykówkę, a także kort tenisowy i bieżnia.

Pamięć o przeszłości...

W Stopnicy inwestują w pamięć. Pamięć o dawnych czasach, dawnych twórcach, kulturze. Między innymi właśnie dlatego samorząd przeznaczają duże środki na ocalenie tego, co stanowi o ciągłości kulturowo - historycznej tej ziemi. W ostatnich latach zaadaptowano pomieszczenie

Stopnica z lotu ptaka

na świetlicę wiejską w Kłępiu Górnym (kosztem 187 838 zł, w tym środki SPO 144 324 zł) i w Suchowoli (306 185 zł, w tym środki SPO 214 364 zł). Gmina Stopnica wyróżnia się także pod innym względem. Jako jedna z nielicznych w województwie świętokrzyskim postanowiła bardzo poważnie zająć się ochroną zabytków. W 2005 roku Rada Gminy uchwaliła bowiem „Program opieki nad zabytkami” oraz zasady i tryb postępowania udzielania i rozliczania dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane dla ocalenia zabytków wpisanych do rejestru. Zgodnie z uchwalonym Programem corocznie Rada Gminy w uchwale budżetowej określa wartość środków przeznaczonych na prace konserwatorskie. Do tej pory gmina udzieliła już dotacji na remont muru ogrodzeniowego w Parafii św. Antoniego w Kątach Starych oraz na remont pokrycia dachowego kościoła Apostołów Piotra i Pawła w Stopnicy, odrestaurowano także 5 kapliczek. Ale najważniejsze wyzwanie jeszcze przed Stopnicą.

Jednym z najbardziej interesujących obiektów, a jednocześnie dającym ogromne możliwości stworzenia prężnego i nowoczesnego ośrodka kulturalnego jest zamek królewski wpisany do rejestru zabytków pod nr 268. Obiekt ten, ufundowany przez króla Kazimierza Wielkiego w roku 1362 nad rzeką Stopniczanką pierwotnie był piętrowy, prawdopodobnie z wysokim dachem. Jednak, na skutek działań wojennych, do naszych czasów zamek zachował się jako budowla parterowa, podpiwniczona i pokryta prowizorycznym dachem. Otoczenie zamku, podobnie jak sam zamek, również jest również zdegradowane. – Całość wymaga szybkiej renowacji, rekonstrukcji i konserwacji – mówi wójt Ryszard Zych – Na prośbę stopnickiego samorządu Marszałek Województwa, pan Adam Jarubas przyjął 24 kwietnia patronat nad odbudową zamku więc mamy nadzieję, że do końca 2009 roku inwestycja zostanie zakończona. Złożyliśmy fiszkę projektową na jej dofinansowanie; wpisała się w Oś projektową 5 działanie 5.2. Inwestycja ma kosztować 11 652 000 złotych, a powierzchnia odrestaurowanego obiektu wyniesie niespełna 2000 metrów kwadratowych.

Uzupełnieniem niniejszej inwestycji będzie zorganizowanie Parku Rekreacyjno – Sportowego na powierzchni około 6 ha w bezpośrednim sąsiedztwie zamku. Będzie tam m.in. pływalnia z wodą podgrzewaną przy pomocy paneli słonecznych, zbiornik wodny przystosowany do uprawiania rekreacji na rowerach wodnych i kajakach wraz z przystanią, a także boiska i kort. Na tę inwestycję również gmina złożyła fiszkę wpisującą się w działanie 5.3. Park ma powstać w latach 2009-2010 i będzie kosztował ponad 3 miliony złotych. – Mamy nadzieję, że przeprowadzenie zaplanowanej inwestycji zaspokoi w znacznym stopniu potrzeby mieszkańców oraz gości w zakresie obcowania z kulturą, spędzania wolnego czasu i wypoczynku, a przez to wpłynie na wzrost atrakcyjności życia w regionie, co pozwoli na zahamowanie odpływu ludzi młodych, zdolnych, mających predyspozycje, aby przyczynić się do rozwoju naszej gminy – mówi wójt Zych.

Jakie ma marzenia? – Dokończyć rozpoczęte inwestycje! No i z honorem i godnością dożyć starości... – uśmiecha się na pożegnanie.

Robert Siwiec

Uroczyste otwarcie PET

Ośrodek Pozytonowej Tomografii Emisyjnej został uroczysto otwarty w Świętokrzyskim Centrum Onkologii.

PET to najnowocześniejszy i najdokładniejszy sprzęt diagnostyczny. Dzięki niemu możliwe będzie wczesne wykrycie schorzeń onkologicznych, umożliwi on również podniesienie jakości diagnostyki chorób kardiologicznych i neurologicznych.

W uroczystym otwarciu ośrodka uczestniczyli: Tadeusz Kowalczyk, przewodniczący Sejmiku, Adam Jarubas, marszałek województwa oraz członkowie Zarządu: Marek Gos i Marcin Perz.

To szósty PET działający w kraju, ale jeden z dwóch najnowocześniejszych, pracujący w technologii wysokiej rozdzielczości HD. Dzięki temu lepszy jest obraz, jaśniejszy i ostrzejszy, co ułatwia diagnozę.

Urządzenie pozwala w najdrobniejszych szczegółach zobaczyć ognisko nowotworu oraz zdiagnozować czy są przerzuty; pozwala na precyzyjne określenie nawet 2 milimetrowych zmian chorobowych i dobór właściwej metody leczenia. Często bowiem może się okazać, że zamiast operacji można zastosować chemo- lub radioterapię. Badanie odbywa się przy wykorzystaniu mniejszej niż dotychczas dawki promieniowania, co jest szczególnie ważne przy badaniach pediatrycznych

- Powstanie ośrodka PET to zasługa przede wszystkim Stanisława Góździa, dyrektora Świętokrzyskiego Centrum Onkologii, ale także wielu osób, których działanie i pozytywne myślenie sprawiło, że mieszkańcy naszego regionu mogą korzystać z tak nowoczesnego sprzętu. Patrząc na Pozytonowy Tomograf Emisyjny, na oddział kardiochirurgiczny w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Kielcach możemy śmiało stwierdzić, iż wzmacnianie potencjału ochrony zdrowia w województwie świętokrzyskim przynosi efekty. Stajemy się mocnym ośrodkiem na mapie medycznej kraju – powiedział podczas uroczystego otwarcia ośrodka marszałek województwa **Adam Jarubas**.

Pochwał pod adresem Świętokrzyskiego Centrum Onkologii nie szczędzili goście uroczystości. – Nie wszyscy zdają sobie sprawę z tego, co tu macie, a mianowicie jeden

- Stajemy się mocnym ośrodkiem na mapie medycznej kraju - mówił Adam Jarubas

z najlepszych ośrodków onkologicznych w Polsce, znaczący punkt na mapie medycznej Europy – mówił prof. **Marek Reinfuss**, prezes Polskiego Towarzystwa Onkologicznego. Kielecki ośrodek chwalił także współtwórca polskiej onkologii prof. **Andrzej Kułakowski**: - Jesteśmy świadkami wydarzenia na europejską skalę; od czasów rentgena, PET jest bowiem pierwszym urządzeniem diagnostyki obrazowej, które rzeczywiście pokazuje i wykrywa nowotwór.

Tworzenie ośrodka trwało dziewięć miesięcy. W tym czasie udało się wybudować Zakład Medycyny Nuklearnej, wyposażyć go w nowoczesny sprzęt oraz przeszkolić personel medyczny. Rocznie za pomocą Pozytonowego Tomografu Emisyjnego powinno się przebadać od 2 do 4 tysięcy pacjentów.

Inwestycja kosztowała około 40 milionów złotych. W ubiegłym roku samorząd województwa przekazał na ten cel 5 mln zł

- W imieniu pacjentów serdecznie dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tego ośrodka. Nie dokonilibyśmy tego bez pomocy i determinacji marszałka i Zarządu Województwa, bez pomocy parlamentarzystów. Dzieło to mogło także powstać dzięki ogromnej pracy całego zespołu ŚCO – podkreślił dr **Stanisław Góźdź**, dyrektor Świętokrzyskiego Centrum Onkologii.

W Świętokrzyskim Centrum Onkologii PET pracuje już od kwietnia, do tej pory zostało przebadanych ponad 120 pacjentów, wielu z nich badanie to uratowało jeśli nie życie, to na pewno zdrowie.

M.N.

Mirosław Pawlak, Tadeusz Kowalczyk, Adam Jarubas, Marek Gos

Uroczystość otwarcia ośrodka PET zgromadziła wielu znakomitych gości

Minuty na wagę życia

Są młodymi, pełnym zapału ludźmi, połączyło ich jedno – chęć pomocy innym. Za główny cel postawili sobie propagowanie i naukę udzielania pierwszej pomocy, uznając, że postępowanie w sytuacji zatrzymania krążenia powinien znać każdy. Stowarzyszenie FRAKTAL powstało w Kielcach w 2006 r. Tworzy je ponad 100 wolontariuszy. Od ubiegłego roku stowarzyszenie działa także w Łodzi i Warszawie.

- Nasza działalność skupia się głównie na działaniach edukacyjnych, szkolimy, pokazujemy, jak udzielać pierwszej pomocy, jak się zachować w przypadku nagłego zatrzymania krążenia. Prowadzimy wykłady, pokazy, bezpłatne szkolenia, ale także dbamy o bezpieczeństwo zabezpieczając imprezy z zakresu pierwszej pomocy – mówi **Karol Hajduk**, prezes Stowarzyszenia FRAKTAL, w ramach którego działa Grupa Ratownictwa.

Już na samym początku działalności, stowarzyszenie nawiązało współpracę z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa Urzędu Miasta w Kielcach. Polegała ona na wspólnie przeprowadzanych bezpłatnych szkoleniach z pierwszej pomocy w kieleckich szkołach i uczelniach – Pomoc, jaką uzyskaliśmy od Urzędu Miasta jest naprawdę nieoceniona: zapewnienie transportu, wypożyczenie manekinów do ćwiczeń oraz zakup środków opatrunkowych potrzebnych do prowadzenia zajęć - twierdzi Karol Hajduk. W szkołach ponadpodstawowych, uczestniczyło w nich około 1500 osób. Liczba ta wciąż rośnie; w 2007 r. odbyło się 130 szkoleń z udziałem 3124 osób, a w tym roku zasady udzielania pierwszej pomocy poznało już 2431 młodych ludzi. W kursach pierwszej pomocy organizowanych przez FRAKTAL uczestniczyli także kieleccy strażnicy miejscy.

W Kielcach, Stowarzyszenie FRAKTAL prowadzi sekcję w pięciu szkołach ponadpodstawowych: I LO im. S. Żeromskiego, II LO im. J. Śniadeckiego, IV LO im. H. Sawickiej, V LO im. Ściegiennego oraz Gimnazjum im. Św. Jadwigi.

Pokazy w Parku Miejskim w Kielcach

Działania Grupy FRAKTAL mogliśmy obserwować także podczas finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, w czasie Kieleckiego Festiwalu Nauki. W czerwcu, w ramach Święta Kielc na terenie miasta rozstawione zostaną cztery stanowiska do nauki udzielania pierwszej pomocy. – Każdy zainteresowany będzie mógł nauczyć się i przećwiczyć

pierwszą pomoc w sytuacji zatrzymania krążenia oraz użycie Automatycznego Defibrylatora Zewnętrznego (AED) – zapowiada prezes Stowarzyszenia FRAKTAL. Urządzenie to używane jest w udzielaniu pierwszej pomocy, powinno być umieszczane w miejscach publicznych. Skonstruowane jest tak, aby każdy mógł je użyć, bez względu na swoją wiedzę z zakresu pierwszej pomocy i medycyny. Jeżeli ktoś straci przytomność, a jest w pobliżu AED, należy po wezwaniu Pogotowia Ratunkowego jak najszybciej je przynieść, następnie włączyć i postępować zgodnie z jego poleceniami. Urządzenie to instruuje nas, co należy robić krok po kroku, za pomocą komunikatów głosowych oraz wizualnych. Dodatkowo, jeżeli będzie to wskazane jest w stanie wykonać defibrylację – zadziałać impulsem elektrycznym w celu przywrócenia krążenia.

- Pierwsza pomoc to umiejętność, którą powinien znać każdy, z moich obserwacji wynika, że chętniej uczą się młodzi ludzie, łatwiej przyswajają wiedzę i często to właśnie oni nie mają barier, by podjąć akcję reanimacyjną. Naszym założeniem jest, aby każdy mieszkaniec Kielc potrafił udzielić pierwszej pomocy, w szczególności w sytuacji zatrzymania krążenia, wtedy bowiem liczy się każda minuta, każda sekunda – podkreśla Karol Hajduk, obecnie student Uniwersytetu Łódzkiego, specjalność – medycyna ratunkowa.

M.N.

Grupa Ratownictwa FRAKTAL
Ul. Kościuszki 11, 25-310 Kielce
e-mail: pierwsza.pomoc@2com.pl
tel. kom. +48 600794855
www.fraktal.org.pl

W Pacanowie Centrum Bajki kują!

W Pacanowie nie tylko kozy kują, ale także budują Europejskie Centrum Bajki. Za niespełna półtora roku w miasteczku Koziółka Matołka powstanie wielofunkcyjny obiekt dla dzieci z muzeum, salą kinową i teatralną, biblioteką oraz ogrodem ekologicznym i amfiteatrem. Natomiast już 15 czerwca, podczas VI Festiwalu Kultury Dziecięcej pod bajkowe centrum wmurowany zostanie kamień węgielny.

Na budowie praca wre...

Trwają intensywne prace przy budowie Europejskiego Centrum Bajki w Pacanowie. 6 marca plac budowy został przekazany firmie Mitex SA z grupy Eiffage Budownictwo; prace rozpoczęły się 17 marca. W pierwszej fazie koncentrowały się one głównie na wzmocnieniu podłoża. W grunt wbito ponad 200 betonowych pali, na których zostanie posadowiona płyta fundamentowa. Ta technologia była niezbędna ze względu na charakterystykę geologiczną miejsca inwestycji. Obecnie trwa zbrojenie i zalewanie ław pod fundamenty, następnie zostanie zalana główna płyta.

– Inwestycja jest realizowana zgodnie z harmonogramem – zapewnia **Magdalena Janiak-Jaskółowska**, dyrektor Europejskiego Centrum Bajki - zakończenie budowy zaplanowano na październik, przez zimę wykonywane będą prace wewnątrz budynku. We wrześniu przyszłego roku przewidziane jest uroczyste otwarcie Europejskiego Centrum Bajki.

Prace na budowie bajkowego centrum

Wizualizacja Europejskiego Centrum Bajki

Inwestycja kosztować będzie 24 mln zł. Jest ona finansowana z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego, środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, gminy Pacanów, natomiast 5,4 mln zł. przekazał samorząd województwa świętokrzyskiego.

- Europejskie Centrum Bajki to ważna dla regionu świętokrzyskiego inwestycja. Bardzo cieszymy się, że nasze działania wspiera marszałek Adam Jarubas. ECB może korzystnie zmienić oblicze nie tylko Pacanowa, ale stać się turystyczną atrakcją województwa świętokrzyskiego – podkreśla Magdalena Janiak-Jaskółowska.

Centrum jak z bajki

Europejskie Centrum Bajki im. Koziółka Matołka w Pacanowie swoim kształtem architektonicznym kojarzyć się będzie z pierwszymi „budowlami” stawianymi przez każdego z nas w dzieciństwie – „balkami z piasku”. Centrum będzie zajmować teren o powierzchni około 2 ha, sam obiekt – 1800 m. kw. powierzchni użytkowej. Znajdzie się tam m.in. muzeum bajki ze stałą wystawą poświęconą postaci Koziółka Matołka, biblioteka literatury dziecięcej i młodzieżowej z czytelnią, sala kinowa i teatralna, pracownie-warsztaty, księgarnia, sklep z pamiątkami. W otoczeniu bajkowego centrum powstanie amfiteatr nad stawem, ogród ekologiczny z zakątkami dotyku, smaku i wężu, który pełnił będzie także funkcje edukacyjne; nie zabraknie także kuźni przypominającej sławnych pacanowskich kowali z bajki „Przygody Koziółka Matołka”.

- Chcemy, aby ECB było miejscem ważnych wydarzeń kulturalnych, pełnym życia ośrodkiem edukacji dzieci; chcemy organizować tu dla nich kilkudniowe pobyty tzw. zielone szkoły, podczas których mogliby rozwijać swoje zdolności artystyczne, chcemy, aby placówka ta stała się także ważnym miejscem dla osób zajmujących się dziećmi, rodziców, nauczycieli – opowiada dyrektor ECB. Realizacja przedsięwzięcia przyniesie także korzyści społeczne, w Pacanowie powstaną bowiem nowe miejsca pracy. Europejskie Centrum Bajki przyciągnie do gminy turystów, konieczne więc będzie powstanie nowych firm, które zajmować się będą obsługą ruchu turystycznego.

Dziecięce święto w Pacanowie

„Miał maleńką, piękną bródkę, a wołano nań: Matołek”.

Postać Koziołka Matołka, podróżnika szukającego Pacanowa stworzyli w 1933 r. pisarz Kornel Makuszyński i rysownik Marian Walentynowicz. I właśnie Koziołek „mądra głowa”, ubrany w krótkie czerwone spodnie, z tobołkiem na ramieniu jest symbolem odbywającego się w Pacanowie Festiwalu Kultury Dziecięcej. Od kilku już lat, w czerwcowy weekend do Pacanowa przyjeżdżają tłumnie całe rodziny. W tym roku gwarem i śpiewem miasteczko Koziołka Matołka rozbrzmiewać będzie 14 i 15 czerwca.

- Będzie to wielkie święto zabawy, tańca, muzyki, teatru i uśmiechu – zapowiada Magdalena Janiak-Jaskółowska – przygotowaliśmy mnóstwo atrakcji. Festiwal Kultury Dziecięcej w Pacanowie jest bowiem jednym z najważniejszych wydarzeń kulturalnych przygotowywanych dla dzieci i przez dzieci.

W pierwszym dniu Festiwalu zaplanowano m.in. w kinie „Koziołek” Spotkanie Mistrzów z udziałem najlepszych dziecięcych zespołów teatralnych, natomiast na stadionie przegląd amatorskich zespołów tanecznych. Drugi dzień Festiwalu (15 czerwca) to huczne świętowanie 75 urodzin Koziołka Matołka. Na cześć jubilata zostanie zorganizowany bal, podczas którego podzielony zostanie ogromny tort urodzinowy ze świeczkami, będzie chóralnie odśpiewane sto lat i prezent dla sympatycznego Koziołka: wiadomość, że budujemy dla niego w Pacanowie dom, czyli Europejskie Centrum Bajki. Zgodnie z francuską tradycją, która towarzyszyć będzie w trakcie całego Festiwalu, każdy gość przybyły na przyjęcie otrzyma kotylion. Atrakcyjnie zapowiada się także akcja plastyczna w Strefie Marzeń, zwiedzanie wystawy fotograficznej, a dla dziecięcych artystów - noc w namiocie.

Długo by jeszcze wymieniać atrakcje, które odbywać się będą w ramach Festiwalu Kultury Dziecięcej. Jedno jest pewne, będzie to weekend niezapomnianych przeżyć dla

Bajkowy Pacanów

najmłodszych, większych i tych już zupełnie dużych, którzy przyjadą do Pacanowa. – Serdecznie zapraszamy, co roku panuje tu atmosfera wielkiego rodzinnego pikniku. Tak z pewnością będzie także podczas tegorocznego Festiwalu – zaprasza Magdalena Janiak-Jaskółowska, dyrektor Europejskiego Centrum Bajki.

I Koziołek - mądra głowa prosi Was do Pacanowa!

Małgorzata Niewczas-Sochacka

Opinia

Adam Jarubas, Marszałek Województwa:

- Europejskie Centrum Bajki w Pacanowie to jedna z tych inwestycji, które w znaczący sposób mogą podnieść atrakcyjność turystyczną naszego województwa. Sam projekt jest bardzo ciekawy, wręcz unikatowy w skali kraju. Same budowle w kształcie domków z piasku mogą być jednym z elementów przyciągających turystów do Pacanowa. Cieszę się, że projekt, dofinansowywany również z budżetu samorządu województwa, wszedł w fazę realizacji. Jestem przekonany, że Europejskie Centrum Bajki stanie się prawdziwą atrakcją turystyczną regionu świętokrzyskiego.

Umowy z Kapitału Ludzkiego

16 maja podpisane zostały pierwsze umowy na dofinansowanie projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Województwie Świętokrzyskim - poinformował wicemarszałek Zdzisław Wrzałka podczas konferencji prasowej zorganizowanej w Świętokrzyskim Biurze Rozwoju Regionalnego - Biurze Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Jako pierwszy beneficjent w regionie umowy podpisała LINGUA Nauczanie Języków Obcych ze Starachowic. Firma zamierza zrealizować cykl szkoleń językowych w kilku gminach województwa, przeprowadzając w sumie sześć projektów. Kolejne umowy zostały podpisane przez Stowarzyszenie „Klub Debata Decyzja Działanie” z Bielini, Centrum Szkoleniowe PRIME z Buska Zdroju oraz Wyższą Szkołę Biznesu i Przedsiębiorczości z Ostrowca Świętokrzyskiego. Wszystkie podpisane umowy dotyczą projektów w ramach działania „Oddolne inicjatywy edukacyjne na terenach wiejskich”.

Do 15 maja do Biura PO KL w Kielcach wpłynęło około 490 wniosków aplikacyjnych. Najwięcej - ok. 250 - właśnie na projekty z „Oddolnych inicjatyw edukacyjnych na terenach wiejskich”. Najmniejszym zainteresowaniem cieszy się działanie „Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego (11 wniosków). Najaktywniejsze są powiaty kielecki ziemski, kielecki grodzki i ostrowiecki. Wśród najaktywniejszych miejscowości pod względem liczby złożonych wniosków są do tej pory m.in. Kielce (80 wniosków), Ostrowiec Świętokrzyski (22) i... Bieliny, które złożyły aż 22 wnioski.

- Na wdrażanie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Polsce w latach 2007-2013 przewidziano 11,4 miliarda euro - z tego - do województwa świętokrzyskiego trafi ok. 317,5 miliona euro - mówił podczas konferencji wicemarszałek **Zdzisław Wrzałka**. - W przeliczeniu na głowę jednego mieszkańca naszego regionu wychodzi 248 euro - to suma największa w całym kraju. Rok temu, gdy spotykaliśmy się z potencjalnymi beneficjentami tego programu, wiedza na temat możliwości jakie daje Kapitał Ludzki była niewielka. Narodził się wówczas pomysł zorganizowania w poszczególnych powiatach

Beneficjenci PO KL

Zdzisław Wrzałka i Beata Woźniak-Faliszewska

cykli szkoleń, spotkań i konferencji, podczas których informowaliśmy o korzyściach jakie może przynieść udział w programie. Jak się okazało, nasze działania przyniosły skutek - dziś możemy powiedzieć, że szacunkowa wartość złożonych w ŚBRR wniosków, które zostały rekomendowane do dofinansowania w ramach ogłoszonych konkursów przekroczyła wartość środków, jaką zaplanowano do zakontraktowania w 2008 roku. To pozwala mieć nadzieję, że mieszkańcom województwa świętokrzyskiego uda się w pełni wykorzystać szansę, jaką dają pieniądze z PO KL - podsumował wicemarszałek **Wrzałka**.

P.Ch.

Podczas konferencji pracowej w ŚBRR

Jerzy Środa i Zdzisław Wrzałka

"Koziołek" dla powiatu koneckiego

Powiat konecki otrzymał statuetkę „Koziołka” oraz nagrodę finansową 10 tysięcy złotych podczas uroczystego podsumowania programu „Bezpieczne Świętokrzyskie”. W spotkaniu, które odbyło się w Korytnicy uczestniczyli przewodniczący Sejmiku Tadeusz Kowalczyk Marek Gos, członek Zarządu Województwa, Komendant Wojewódzki Policji mł. insp. Mirosław Schössler, władze samorządowe regionu świętokrzyskiego.

W programie „Bezpieczne Świętokrzyskie” uczestniczyły powiaty województwa świętokrzyskiego, które podjęły wykraczające poza ich zwykłe obowiązki, działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa, zabezpieczenia majątku państwowego lub prywatnego, przyczyniając się w znaczący sposób do upowszechnienia postaw społecznej aktywności w zakresie bezpieczeństwa innych ludzi oraz ładu i spokoju publicznego.

Nagrody „Koziołka” przyznawane są od 2000 r. przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego, Wojewodę Świętokrzyskiego, Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji oraz Prezesa Stowarzyszenia Związku Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego. Powiat konecki Kapituła konkursu wyróżniła między innymi za duże zaangażowanie władz samorządowych w działania profilaktyczne, m.in. organizację Koneckich Dni Profilaktyki, podczas których między innymi odbywały się warsztaty dla dzieci oraz młodzieży. Drugim miejscem Kapituła wyróżniła powiat jędrzejowski m.in. za poprawę bezpieczeństwa na kolei oraz nowatorskie rozwiązania w poprawie bezpieczeństwa w miejscach publicznych i wokół miejsca zamieszkania. Statuetkę „Koziołka” oraz nagrodę finansową w wysokości 5 tys. zł odebrali starosta jędrzejowski Edmund Karczmarek i Komendant Powiatowy Policji - podinsp. Jakub Kosiń. Trzecie miejsce przyznano powiatowi sandomierskiemu, m.in. za zaangażowanie gmin w zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży. Statuetkę „Koziołka” oraz nagrodę finansową w wysokości 3 tys. zł otrzymali starosta sandomierski Stanisław Masternak oraz Komendant Powiatowy Policji podinsp. Janusz Myśliwy. Za całokształt działań na rzecz wspierania idei programu świętokrzyscy samorządowcy uhonorowali również zastępcę Komendanta

Głównego Policji nadinsp. Arkadiusza Pawelczyka, byłego komendanta świętokrzyskiej policji. Wręczono mu statuetkę honorowego „Koziołka”.

oprac. Redakcja

Honorowy „Koziołek” dla nadinsp. Arkadiusza Pawelczyka, byłego świętokrzyskiego komendanta policji

Zdobywcy III nagrody - starosta sandomierski Stanisław Masternak i Komendant Powiatowy Policji podinsp. Janusz Myśliwy

Przedstawiciele Samorządu Województwa oraz Związku Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego

Tadeusz Kowalczyk wręcza nagrodę przedstawicielom powiatu jędrzejowskiego

Podpatrzone, podsłuchane...

27 maja świętują samorządowcy. Z tej okazji prezentujemy ich w nieco mniej lub bardziej nieoficjalnych sytuacjach...

„Zdrowia, szczęścia i... pieniędzy” - skarbnik Zdzisław Wojciechowski i członek Zarządu Marek Gos

„Biała mewo, leć daleko stąd...” - Wojciech Borzęcki

Przewodniczący Tadeusz Kowalczyk marszandem...?

A po pracy... na boisko - w akcji Marcin Perz

*- Transport na wakacje mam już zapewniony
- Iwona Sinkiewicz*

*Siuch! Ciach!
- Zdzisław Wrzałka*

Na rybach byłem. Taką złowiłem! - Józef Żurek
i Krzysztof Dziekan

„Płynie w nas gorąca krew...”
- Roman Dziezic

- Z profilu też wyglądam dobrze...
- Zdzisław Wrzałka

*Tajna broń Kolportera
Korony Kielce?! - Bernard Antos*

*Panowie szlachta!
Do buławy!*

Najwierniejszy czytelnik „Naszego Regionu”

- Teraz do pracy będę jeździł takim! - Adam Jarubas

Jarmark Świętokrzyski

XVII-wieczni wojowie, pątnicy pragnący odpokutować grzechy, występy artystyczne - to tylko niektóre z atrakcji Jarmarku Świętokrzyskiego, który odbył się na Świętym Krzyżu. Jarmark przyciągnął kilka tysięcy ludzi z całego regionu. Współorganizatorem imprezy był Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego.

Jarmark Świętokrzyski odbył się już po raz trzeci. Rozpoczął się mszą świętą, po której przez cały dzień odbywały się występy artystyczne przygotowane m.in. przez gminy Bieliny i Nowa Słupia. Największym wydarzeniem okazała się premiera widowiska plenerowego „Pielgrzymka do Krzyża Świętego”, podczas którego zgromadzeni goście mogli towarzyszyć pątnikom wędrującym na Święty Krzyż. Spektakl, w reżyserii Doroty Anyż, przygotowało Studio Teatralno - Muzyczne „Jazz-Club”, a oparty był na najdawniejszych zabytkach piśmiennictwa polskiego.

Jarmark uświetnił również spektakl pn. „Rzecz o tym jak mnisi Eremita wypędzili wiedźmy i złe bogi z Łyśca”, wystąpiły także zespoły „Małe Bielinianki”, „Wesołe Kumszki”, „Gratis”.

Hitem tegorocznej edycji Jarmarku był występ „Kompanii Wolontarskiej”, która przeniosła nas w czasy XVII-wiecznej Polski i zapraszała gości imprezy do udziału w oryginalnych zawodach.

Podczas Jarmarku nie zabrakło także stoisk z regionalnymi pamiątkami i tradycyjnymi daniami. Można było kupić m.in. ćmagę świętokrzyską - eliksir przygotowany według starodawnej receptury. Ojcowie Oblaci oferowali „witaminy eremity” - specyfik na przeziębienia, a gospodarstwa agroturystyczne częstowały regionalnymi smakołykami.

Na wszystkich uczestników imprezy czekały postaci ze świętokrzyskich legend, które zapraszały do konkursów. Święty Krzyż został pokazany jako miejsce, gdzie warto przyjechać i zachwycać się kulturą i historią.

Podczas III Jarmarku Świętokrzyskiego zbierane były także datki na odbudowę wieży klasztornej.

Organizatorami tegoroczego Jarmarku Świętokrzyskiego były: urzędy gmin w Bielinach i Nowej Słupi, Urząd Miasta Kielce, Starostwo Powiatowe w Kielcach, Urząd Marszałkowski w Kielcach oraz Ojcowie Oblaci.

Redakcja

WSETiNS w Kielcach

Wyższa Szkoła Ekonomii, Turystyki i Nauk Społecznych w Kielcach powstała na podstawie decyzji Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 stycznia 2001 roku. Uczelnia prowadzi studia stacjonarne (dzienne) i niestacjonarne (zaoczne) na kierunku EKONOMIA w specjalnościach (licencjackie 3-letnie i magisterskie 2-letnie): hotelarstwo i turystyka, gospodarka regionalna ze specjalizacją zarządzanie środowiskiem, ekonomika i organizacja przedsiębiorstw, obsługa rynku nieruchomości. Prowadzi także 3-letnie studia I stopnia (licencjackie) na kierunku PEDAGOGIKA w specjalnościach: logopedia, diagnoza i terapia pedagogiczna, resocjalizacja, praca socjalna.

Absolwenci kierunku EKONOMIA będą specjalistami branży hotelarsko-turystycznej oraz pracownikami w zakresie gospodarki regionalnej, ekobiznesu, organizacji przedsiębiorstw lub obsługi rynku nieruchomości.

Uczelnia kształci również studentów na kierunku PEDAGOGIKA, atrakcyjnym z uwagi na ciągle potrzeby edukacyjno-wychowawcze dzieci, młodzieży i dorosłych. Pojawiające się problemy wychowawcze, trudności w nauce, a także zaburzenia relacji społecznych i emocjonalnych wymagają natychmiastowej interwencji specjalistycznej o charakterze pomocy psychologicznej - pedagogicznej. Konieczne jest zatem przygotowanie absolwentów do prowadzenia działań o charakterze diagnostycznym, profilaktycznym, terapeutycznym i socjalizacyjnym zarówno w dziedzinie oświaty, jak i pomocy społecznej, wyposażonych w wiedzę ogólnopedagogiczną, socjologiczną i psychologiczną.

Nastawienie na profesjonalną znajomość języków obcych, a także umiejętności informatycznych i umiejętności w zakresie public-relations pozwalają na dobre funkcjonowanie absolwentów na współczesnym rynku pracy. W WSETiNS wprowadzony został innowacyjny wewnątrzuczelniany system nauczania języków obcych. Wykładowcy koncentrują się na kształtowaniu umiejętności skutecznej komunikacji w językach obcych.

W uczelni bardzo ważne miejsce zajmuje ośrodek egzaminacyjny akredytowany przez Grupę Pearson, (www.pla.pl) cieszącą się sławą lidera wśród firm edukacyjnych z całego świata (ponad 100 mln ludzi na świecie korzysta z podręczników, materiałów multimedialnych oraz programów sprawdzających zdobytą wiedzę). Kandydaci, którzy przystąpili do egzaminu London Tests of English otrzymują certyfikat wydawany przez grupę Pearson.

Wyższa Szkoła Ekonomii, Turystyki i Nauk Społecznych w Kielcach, jest partnerem w programie wymiany studentów SOCRATES-ERASMUS. Studenci drugiego i trzeciego roku, mają szansę wyjechać na wymianę studencką do jednego z krajów Unii Europejskiej. Studenci w ramach programu Socrates-Erasmus zaliczają jeden rok lub semestr studiów na zagranicznej uczelni, a następnie w ramach trójstronnego porozumienia, zdane przedmioty są zaliczane za pomocą systemu oceny punktowej ECTS i zaliczany jest semestr lub rok na macierzystej uczelni. Program jest współfinansowany przez Unię Europejską. Student otrzymuje kieszonkowe w wysokości 200-350 Euro miesięcznie.

dr Jan Telus, Rektor WSETiNS

Uczelnia ma podpisane umowy o współpracy z wieloma uczelniami zagranicznymi. W ramach tych umów zarówno studenci, jak i wykładowcy biorą udział we wspólnie organizowanych konferencjach naukowych.

Uczelnia zapewnia realizację praktyk zawodowych zarówno w instytucjach krajowych, jak też zagranicznych. Plan studiów obejmuje praktykę zawodową w wymiarze 3 tygodni w całym 3-letnim okresie studiów w obiektach wskazanych przez uczelnię. Podstawowym kryterium zakwalifikowania na praktyki zagraniczne jest praktyczna znajomość języka obcego. Studenci doskonalą swoje kwalifikacje zawodowe w renomowanych sieciach hoteli w Grecji - Grecotel (Peloponez, Rodos, Kreta, Mykonos, Halkidiki), Hiszpanii (Girona - Costa Brava), Włoszech, Słowacji, Serbii, Bułgarii, Anglii, Niemczech i Stanach Zjednoczonych.

Krajowe praktyki realizowane są w hotelach Kielce, organizacjach i biurach turystycznych. Studenci specjalności gospodarka regionalna o specjalizacji zarządzanie środowiskiem odbywają praktyki zawodowe w kraju i za granicą w jednostkach samorządu terytorialnego wszystkich szczebli, centrach zarządzania kryzysowego, centrach logistycznych, urzędach administracji państwowej, instytucjach integracji europejskiej oraz innych związanych z polityką i gospodarką regionalną.

Uczelnia posiada własne wydawnictwo. Wprowadzany jest opracowany przez pracowników Uczelni system wspomagania dydaktyki przez Internet. W oparciu o ten system studenci mogą w każdym momencie wrócić do odbytych zajęć, utrwalić sobie ich treść, a także w przypadku nieobecności mogą na bieżąco realizować program studiów z danych przedmiotów. System ten umożliwia komunikację między studentami na temat odbytych zajęć, wymianę doświadczeń, forum dyskusyjne, czaty itp.

Studenci mogą komunikować się z wykładowcami i na odwrót. Wykładowcy mogą przekazywać studentom określone materiały dydaktyczne lub mogą pozostawiać na stronie treść odbytych zajęć, mogą również zlecać studentom wykonywanie prac kontrolnych.

Uczelnia prowadzi również studia podyplomowe dające możliwość uzyskania dodatkowych kwalifikacji, niezbędnych w zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej.

Wszystkie działania WSETiNS prowadzone są w oparciu o własną bazę dydaktyczną. Zaawansowane są plany budowy nowej, spełniającej standardy europejskie, siedziby Uczelni.

Samorząd Studencki działa w ramach sekcji ochrony środowiska, współpracy z UE, informatycznej (studencie biuro karier), artystycznej, wolontariatu i koła pedagogicznego.

R.S.

Pierwsze pre-umowy podpisane!

Pierwsze pre-umowy na realizację projektów kluczowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 podpisał z beneficjentami Zarząd Województwa Świętokrzyskiego. Wartość szesnastu zawartych pre-umów opiewa na prawie 453 miliony złotych. Zarząd reprezentowali: marszałek Adam Jarubas oraz członkowie Zarządu: Marek Gos, Lech Janiszewski i Marcin Perz.

- Dzisiejszy dzień jest bardzo ważny – mówił w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach Marszałek Adam Jarubas otwierając uroczystość podpisania pre-umów – Wykaz indykatywnych projektów kluczowych był przedmiotem wnikliwej analizy i oceny Komisji Europejskiej, dlatego, ze względu na ich skalę oraz znaczenie dla województwa świętokrzyskiego, projekty te mają szczególną wartość. Jesteście państwo w elitarnym gronie beneficjentów, którzy ze swoimi projektami znaleźli się na liście indykatywnej i spoczywa na was bardzo duża odpowiedzialność – dodał Adam Jarubas.

Podpisane umowy w przeważającej części odnosily się do realizacji projektów z zakresu opieki zdrowotnej i budowy bądź przebudowy infrastruktury drogowej, choć zawarto również umowy dotyczące wspierania i restaurowania dziedzictwa kulturowego i historycznego.

Za blisko 13,5 mln złotych Urząd Gminy w Bielinach zrealizuje projekt „Centrum Tradycji i Turystyki Gór Świętokrzyskich wraz z restauracją zabytków Świętego Krzyża”. Obejme on działania w Świętym Krzyżu oraz Hucie Szklanej, Kakoninie, Hucie Starej i Bielinach.

Na budowę bloku operacyjnego wraz z ciągami komunikacyjnymi oraz modernizację pracowni diagnostyki obrazowej z zakupem aparatury, Wojewódzki Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gruźlicy i Chorób Płuc w Czerwonej Górze otrzyma 21 mln złotych.

Z kolei 9 mln złotych trafi do Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze – placówka przeznaczy te środki na budowę i wyposażenie szpitalnego oddziału rehabilitacji.

Na rozbudowę szpitala o Oddział Neurochirurgii w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Kielcach przeznaczono 9,5 mln złotych, a na rozbudowę, modernizację

Marcin Perz, Jan Gierada i Adam Jarubas

i wyposażenie oddziałów szpitalnych Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy – 16,5 mln złotych.

Na wyposażenie szpitali: Miejskiego w Starachowicach oraz Powiatowego w Opatowie trafi odpowiednio – 10,5 mln oraz 7 mln złotych. Dwuetapowa rozbudowa i modernizacja Szpitala Uzdrawiskowego „Krystyna” w Busku Zdroju, obejmująca budowę nowego pawilonu i modernizację punktu żywienia oraz modernizację pawilonu C i nadbudowę o jedną kondygnację - wsparta zostanie kwotą 9 mln złotych.

Blisko 19,5 mln złotych otrzyma Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach. Pozyskane fundusze placówka przeznaczy na rozbudowę oddziału onkohematologicznego, brachyterapii oraz bloku operacyjnego.

W ramach trzeciej osi priorytetowej „Podniesienie jakości systemu komunikacyjnego”, Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich podpisał 5 pre-umów. Najwięcej pieniędzy, bo blisko 91,5 mln złotych trafi na realizację przebudowy drogi wojewódzkiej nr 776 na odcinku od granic województwa do Buska Zdroju wraz z remontem mostu przez rzekę Nidę w Wiślicy. Kolejną co do wielkości inwestycją będą prace przy 2. etapie „Pętli Świętokrzyskiej”. Na przebudowę dróg wojewódzkich: nr 756, 753 i 752 - łącznie zaplanowano ponad 51,5 mln złotych. W latach 2010-2012 przeprowadzony zostanie 1. etap przebudowy drogi wojewódzkiej nr 768 (od granic województwa do Kielc). Ten etap obejmie prace na odcinku Łopuszno-Kielce i zostanie dofinansowany kwotą 43,5 mln złotych.

Do 2009 zakończony zostanie 1. etap inwestycji „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 751 na odcinku Nowa Słupia – Ostrowiec Świętokrzyski wraz z obwodnicą Nowej Słupii”. 1. etap obejmie działania przy odcinku Nowa Słupia – Ostrowiec Św. Na ten cel trafi 35 mln złotych. Z kolei ponad 23 mln złotych przeznaczony zostanie na przebudowę drogi wojewódzkiej nr 728 na odcinku Małogoszcz – Łopuszno – Radoszyce.

Wartość zawartych pre-umów opiewa na prawie 453 miliony złotych.

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego

Radni obradowali

Radni Komisji Edukacji, Kultury i Sportu Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego obradowali w Centrum Edukacyjnym Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Wólce Milanowskiej.

Podczas posiedzenia **Jacek Wołowicz**, dyrektor ŚCDN zapoznał radnych z sytuacją doradztwa metodycznego i doskonalenia nauczycieli na terenie województwa świętokrzyskiego. Zwrócił uwagę na potrzebę integracji działań pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, kuratorium oświaty i ŚCDN, którzy wspólnie powinni wypracować sprawnie funkcjonujący system doradztwa metodycznego w regionie świętokrzyskim.

- Samorządy powinny porozumieć się między sobą w kwestii zatrudniania doradców. Jeśli każdy zatrudniłby tylko jednego doradcę, to w powiecie mógłby powstać zespół doradców metodycznych do co najmniej 7 przedmiotów – uzasadniał dyrektor Wołowicz.

Radni Sejmiku obejrżeli także budynek Centrum Edukacyjnego, gdzie odbywało się posiedzenie komisji. To ośrodek położony w samym centrum Gór Świętokrzyskich, u stóp Świętego Krzyża. Stanowi integralną część Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli, zajmuje się prowadzeniem szkoleń, organizacją imprez plenerowych i okolicznościowych. Do dyspozycji gości ośrodka jest m.in. sala konferencyjna na 100 osób, 2 sale wykładowe, sale komputerowe ze stałym łączem internetowym. Planowane jest przeprowadzenie tam prac remontowo-modernizacyjnych, które podniosłyby standard świadczonych przez Centrum usług. Przy wsparciu środków unijnych dobudowana zostanie m.in. sala konferencyjno-sportowa.

W czasie obrad, **Józef Żurek**, przewodniczący Komisji Edukacji, Kultury i Sportu z zadowoleniem przyjął informacje o tym, iż w naszym regionie znów organizowane są konkursy wiedzy o samorządzie terytorialnym. Dzięki nim młodzi ludzie mogą poszerzyć swoją wiedzę na temat funkcjonowania samorządu. Przewodniczący Żurek zapowiedział, iż Komisja będzie wspierać starania dyrektora ŚCDN o zabezpieczenie w przyszłorocznym budżecie województwa środków finansowych na organizację tego konkursu i nagrody dla zwycięzców.

Radni zapoznali się także z Programem Inwestycji Samorządu Województwa Świętokrzyskiego 2007-2013 w dziedzinach: „oświata i wychowanie” oraz „infrastruktura kultury”. Pozytywnie zaopiniowali również projekt uchwały w sprawie ustalenia stawki najniższego wynagrodzenia zasadniczego w I kategorii zaszerogowania oraz akceptacji wartości 1 punktu w zł. dla pracowników niepedagogicznych zatrudnionych w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych oświaty województwa świętokrzyskiego.

M.N.

Konkurs

Dziękujemy Państwu za wzięcie udziału w naszym konkursie. Wśród poprawnych odpowiedzi wylosowaliśmy zwycięzcę, którym został Ireneusz Bugajski.

Serdecznie gratulujemy znajomości zabytków województwa świętokrzyskiego i zapraszamy po odbiór nagród do naszej redakcji!

Oto poprawna odpowiedź na zadane przez nas pytanie: zdjęcie zamieszczone w 15 numerze „Naszego Regionu” przedstawiało oczywiście pałacyk w Wiązownicy-Kolonii koło Staszowa.

Dariusz Detka wręcza nagrodę Ireneuszowi Bugajskiemu

Zapraszamy do udziału w kolejnej edycji konkursu. Oto pytanie: **Jaki obiekt przedstawia zamieszczone poniżej zdjęcie i w jakiej miejscowości się on znajduje?**

Odpowiedzi należy nadsyłać do 18 czerwca na adres poczty elektronicznej: nasz.region@sejmik.kielce.pl lub listownie: Biuro Komunikacji Społecznej, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce.

Spośród poprawnych odpowiedzi rozlosujemy atrakcyjne nagrody!

Życzymy powodzenia!

R.S.

KALEJDOSKOP WYDARZEŃ

5 maja

Ruszył uruchomiony przy Wojewódzkim Domu Kultury im. J. Piłsudskiego w Kielcach Portal Informacji Kulturalnej województwa świętokrzyskiego. Został stworzony w ramach projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach ZPORR pn. „Modernizacja WDK w celu dostosowania do pełnienia funkcji nowoczesnego centrum kultury”. Przewiduje się, że zrealizowanie projektu spowoduje wzrost zainteresowania kulturą i znajomości oferty kulturalnej regionu.

Lech Janiszewski, członek Zarządu Województwa wzięł udział w posiedzeniu Komitetu Sterującego Systemu Elektronicznego Obiegu Dokumentów jako części projektu „e-świętokrzyskie”.

Z wicewojewodą świętokrzyskim Piotrem Żołądkiem, **Marcin Perz**, członek Zarządu Województwa rozmawiał na temat stypendiów uniijnych realizowanych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

6 maja

Ruszył nabór wniosków o bezpośrednie wsparcie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z województwa świętokrzyskiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego. Wnioski będą przyjmowane do końca maja, a do rozdysponowania jest kwota 40 milionów złotych. Wnioski mogą składać mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 10 osób (mogą liczyć na dotację do 1,5 mln zł), małe przedsiębiorstwa, zatrudniające 10-50 pracowników (kwota dofinansowania do 2,4 mln zł) oraz średnie firmy, które mogą się ubiegać o kwotę do 4 mln zł. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego w latach 2007-2013 na wsparcie przedsiębiorstw przewidziana jest kwota 78 mln euro. W październiku ruszy kolejny nabór wniosków na wsparcie świętokrzyskich firm.

Okolo 25 tysięcy złotych udało się zebrać w ramach kwietniowej akcji pomocy Oddziałowi Onkologiczno-Hematologicznemu Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala Dziecięcego w Kielcach – poinformowali podczas konferencji prasowej – marszałek Adam Jarubas oraz Robert Biernacki, pomysłodawca i organizator aukcji. Pieniądze zostaną przeznaczone na zakup mikroskopu, pompy infuzyjnej oraz telewizorów do sal szpitalnych. Uroczyste przekazanie sprzętu zostało zaplanowane na 26 czerwca.

Województwo Świętokrzyskie zorganizuje XV Ogólnopolską Olimpiadę Młodzieży w Sportach Halowych w 2009 roku. W przyszłym roku przez 3 tygodnie gościć będziemy ok. 5 tysięcy młodych sportowców. Rozgrywki odbędą się w 25 dyscyplinach, z tego w 22 - na terenie województwa świętokrzyskiego, m.in. w Kielcach, Ostrowcu Świętokrzyskim, Starachowicach i w Skarżysku. Koszt imprezy to ok. 4 mln złotych, 10 proc. kosztów pokrywa samorząd województwa.

7 maja

Obradujący pod przewodnictwem marszałka Adama Jarubasa, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego podjął uchwałę w sprawie

Finał po raz czwarty

Już 6 czerwca w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach poznamy laureatów IV edycji plebiscytu „EURO-GMINA 2007/2008” województwa Świętokrzyskiego. Patronat nad konkursem objął Marszałek Województwa Adam Jarubas.

W konkursie wyłoniona zostanie Gmina Roku, Wójt Roku, Burmistrz Roku, Prezydent Roku oraz Miasto Roku. Ponadto przyznane zostaną wyróżnienia w następujących dziedzinach: gospodarka, rolnictwo, ekologia, służba zdrowia, bezpieczeństwo, edukacja, kultura, sport, turystyka, agroturystyka, najbardziej przyjazna gmina 2007/2008. Kapituła Plebiscytu, w skład której wchodzi m.in. Marszałek, Wojewoda oraz Starostowie województwa świętokrzyskiego w oparciu o zebrane na temat uczestników informacje przyznają nagrody główne i wyróżnienia.

W tym roku formuła plebiscytu została rozszerzona o nowe kategorie: Super Gmina Roku, Super Wójt Roku,

Super Miasto Roku, Super Burmistrz Roku oraz Super Prezydent Roku.

Plebiscyt „Euro-Gmina” to znakomita okazja do promocji najbardziej wartościowych inicjatyw podejmowanych przez świętokrzyskie miasta i gminy oraz do pokazania dorobku samorządów najlepszych z najlepszych.

Przypomnijmy: podczas ubiegłorocznej trzeciej edycji plebiscytu Wójtem Roku wybrano Stanisława Baryckiego (Sitkówka - Nowiny), Burmistrzem Roku Jerzego Borowskiego (sandomierz), a Prezydentem Roku Wojciecha Bernatowicza (Starachowice). Gminą Roku Kapituła uznała Rytwiany, zaś Miastem Roku – Ożarów.

Kto wygra w czwartej edycji? Doświadczymy się tego 6 czerwca. **M.N.**

„Świętokrzyskie - miejsce MOCy”

Już po raz drugi Samorząd Województwa Świętokrzyskiego organizuje akcję „Świętokrzyskie – miejsce MOCy”. Ma ona na celu zachęcenie młodych mieszkańców regionu świętokrzyskiego do uprawiania turystyki, poznania województwa, jego przeszłości, współczesnego dorobku, kultury, piękna krajobrazu i przyrody. W ramach akcji przygotowane zostały „PASZPORTY” zawierające wykaz wybranych 24 świętokrzyskich atrakcji turystycznych.

Serdecznie zapraszamy dzieci i młodzież w wieku od 7 do 18 lat do udziału w akcji „Świętokrzyskie - miejsce MOCy”. Na 100 właścicieli paszportów, którzy odwiedzą co najmniej 13 z wymienionych w paszporcie atrakcji potwierdzając pobyt pieczęcią instytucji lub stemplem okolicznościowym, czekają cenne nagrody. Potwierdzenia można zdobywać od 1 czerwca do 31 sierpnia 2008 r. Paszporty z zebranymi potwierdzeniami można przesyłać pocztą lub dostarczyć osobiście do siedziby

Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki, ul. Paderewskiego 34A, III piętro, pokój 34. Losowanie z wycięzów i wręczenie nagród odbędzie się we wrześniu br. Informacja o dokładnym terminie i miejscu podana zostanie w sierpniu br. na stronie www.sejmik.kielce.pl

Zapraszamy po odbiór PASZPORTÓW od 7.30 do 15.30 w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, al. IX Wieków Kielc 3, w Kielcach, budynek C2, Biuro Obsługi Interesanta oraz w siedzibie Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki, ul. Paderewskiego 34A, III piętro, pokój 34. Szczegółowe informacje dotyczące akcji można uzyskać pod nr tel. 041 341 69 12. **Redakcja**

Komisja Samorządu Terytorialnego

Radni Komisji Samorządu Terytorialnego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego wzięli udział w wyjazdowym posiedzeniu, które odbyło się w Urzędzie Gminy Sitkówka-Nowiny.

Obrady rozpoczęły się od przyjęcia informacji na temat planów zagospodarowania przestrzennego w gminach Województwa Świętokrzyskiego, którą przedstawił **Piotr Wawrzczak** z departamentu Mienia, Geodezji, Kartografii i Planowania Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego. Zwrócono uwagę na fakt, że polskie przepisy prawne z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego dają pełną swobodę samorządom gminnym w zakresie sporządzania planów. Nie ma, niestety, obowiązku sporządzania planów. Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego i odpowiednio decyzje o warunkach zabudowy są równoprawne z planami zagospodarowania przestrzennego. Zwraca uwagę bardzo niski procent pokrycia „planami” obszarów głównych miast województwa oraz bardzo duża ilość gmin, które nadal pozostają bez planów zagospodarowania przestrzennego (23 gminy). W tym 40 gmin na 102 ma pokrycie planami nie przekraczające 1% ich powierzchni. Tylko nieliczne gminy posiadają plany obejmujące cały obszar administracyjny (13 gmin). - Do tych ostatnich należy właśnie Sitkówka-Nowiny – poinformował z dumą wójt gminy, **Stanisław Barycki**. Radni podkreślali, iż brak planów zagospodarowania przestrzennego nie sprzyja utrzymaniu ładu przestrzennego w gminach województwa świętokrzyskiego, a także utrudnia dostęp potencjalnych inwestorów do terenów pod inwestycje. W związku ze złą sytuacją pod tym względem, radni Komisji Samorządu Terytorialnego jednogłośnie poparli wniosek przewodniczącej Komisji **Agnieszki Szlęk** w sprawie zorganizowania przez Urząd Marszałkowski konferencji dotyczącej planów zagospodarowania przestrzennego i planów miejscowych, a także wpływu braku w/w dokumentów na realizację projektów unijnych dla świętokrzyskich samorządowców.

Agnieszka Szlęk i Jerzy Środa

Radni Komisji poruszyli również kwestię współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z organizacjami pozarządowymi w zakresie: kultury, kultury fizycznej i sportu oraz turystyki. Dyrektor departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego **Jacek Kowalczyk** przedstawił formy tej współpracy. –Podstawą dobrej współpracy samorządu województwa z organizacjami pożytku publicznego powinna być świadomość, że obok wojewódzkich jednostek organizacyjnych, są one głównymi partnerami w działaniach na rzecz zaspakajania potrzeb społecznych mieszkańców regionu – mówił Jacek Kowalczyk. Członkowie komisji zapoznali się także z informacjami Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach, dotyczącymi aktualnego stanu prac w zakresie zabezpieczenia przeciwpowodziowego i zapobiegania klęskom żywiołowym na przykładzie gminy Sitkówka – Nowiny. Zastępca dyrektora ZMiUW, **Bogusław Grzywina** poinformował o inwestycjach przeprowadzonych w 2007 roku z zakresu modernizacji wałów przeciwpowodziowych.

R.S.

Podczas obrad Komisji w Sitkówce-Nowinach

rozdysponowania środków Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych.

Świętokrzyskie samorzady otrzymają w sumie 2,5 mln złotych. Pieniądze przeznaczone zostaną na budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych, na renowację zbiorników wodnych służących małej retencji oraz na zakup sprzętu informatycznego do prowadzenia spraw z zakresu ochrony gruntów rolnych.

■ W Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach, **Marcin Perz**, członek Zarządu Województwa wziął udział w spotkaniu szkoleniowym świętokrzyskich samorządowców z przedstawicielami Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Uczestnicy spotkania dyskutowali na temat braku spójności polskich przepisów dotyczących ochrony środowiska i zamówień publicznych z prawem Unii Europejskiej.

■ W Miedziance k/Chęciny **Lech Janiszewski** uczestniczył w otwarciu Centrum Kształcenia, wybudowanego w ramach projektu „Wioska internetowa”.

■ W dniach 7-9 maja z wizytą w Kielcach przebywała delegacja lekarzy onkologów z Obwodu Winnickiego. Medycy zwiedzili Świętokrzyskie Centrum Onkologii, także indywidualnie uczestniczyli w pracach oddziałów ŚCO (Chirurgii Onkologicznej, Radioterapii, Ginekologii Onkologicznej, Urologii Onkologicznej, Poradni Onkologicznej). Goście z Ukrainy odwiedzili także Oddział Torakochirurgii w Czerwonej Górze.

8 maja

■ Wicemarszałek **Zdzisław Wrzałka** spotkał się z Wojciechem Płazą, dyrektorem Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich. Rozmowa dotyczyła możliwości ewentualnej modernizacji drogi wojewódzkiej 754. Z wnioskiem o remont tej trasy zwróciła się gmina Baltów.

■ Do drugiego etapu konkursu wiedzy o samorządzie „Jestem i działam”, któremu patronuje marszałek Województwa Świętokrzyskiego Adam Jarubas, zostało zakwalifikowanych po dziesięć zespołów z każdej grupy konkursowej. Finałowe zmagania odbyły się w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach. Gośćmi imprezy byli **Lech Janiszewski**, członek Zarządu Województwa oraz **Jacek Kowalczyk**, dyrektor Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki.

■ Wojewódzki Dom Kultury otrzyma 100 tysięcy złotych na rozwój infrastruktury kin. Pieniądze zostały przyznane kieleckiej placówce przez Polski Instytut Sztuki Filmowej w Warszawie. Fundusze przeznaczone są na zakup trwałego wyposażenia, niezbędnego o prowadzenia przez WDK działalności filmowej i kinowej.

9 maja

■ W Busku Zdroju odbyła się uroczysta inauguracja Sezonu Turystycznego Województwa Świętokrzyskiego. Spotkanie było okazją do wymiany opinii i poglądów dotyczących rozwoju turystyki w regionie oraz do zapoznania się z planowanymi działaniami Samorządu Województwa Świętokrzyskiego dotyczącymi promocji turystycznej regionu.

W inauguracji udział wzięli marszałek **Adam Jarubas** oraz **Lech Janiszewski**, członek Zarządu Województwa.

■ W Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach odbyła się Konferencja „Dzień Europy - 50 lecie Parlamentu Europejskiego”. W spotkaniu zorganizowanym przez posła do Parlamentu Europejskiego dr. Czesława Siekierskiego uczestniczyli m.in. uczniowie świętokrzyskich szkół, działający w klubach europejskich. Gościem konferencji był marszałek Adam Jarubas. Konferencja miała na celu upamiętnienie 50-lecia powstania i funkcjonowania Parlamentu Europejskiego oraz pogłębienie wśród młodych ludzi wiedzy o historii i funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

■ W Sandomierzu, na zaproszenie sandomierskiego oddziału Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, **Marek Gos**, członek Zarządu Województwa był gościem obchodów Święta Ludowego połączonego z otwarciem wystawy „Jest jakiś świat kochany” – Zofia Sularzowa (1902-1988).

12 maja

■ **Lech Janiszewski**, członek Zarządu Województwa oraz Janusz Karpiński, dyrektor Muzeum Wsi Kieleckiej spotkali się z Mirosławem Nizio, architektem wnętrz, projektantem m.in. ekspozycji w Muzeum byłego Obozu Koncentracyjnego w Bełżcu oraz współtwórcą Muzeum Powstania Warszawskiego. Omówiono koncepcja działania w nowej formule Mauzoleum w Michniowie.

13 maja

■ Wicemarszałek **Zdzisław Wrzałka** spotkał się z naczelnikiem Wydziału Łączności i Informatyki Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach, komisarzem Mirosławem Jedynakiem. Rozmowa poświęcona była możliwościom współpracy przy projektach informatycznych dla potrzeb świętokrzyskiej policji oraz udziału KWP przy budowie portalu Wrota Świętokrzyskie, w części dotyczącej bezpieczeństwa publicznego.

■ Dyrektorzy świętokrzyskich placówek ochrony zdrowia spotkali się w Urzędzie Marszałkowskim z przedstawicielami warszawskiej kancelarii doradczej, specjalizującej się w doradztwie i szkoleniach w zakresie organizacji ochrony zdrowia. W spotkaniu uczestniczył **Marek Gos**, członek Zarządu Województwa.

14 maja

■ Województwo Świętokrzyskie uczestniczyło w Misji Gospodarczej w Stanach Zjednoczonych. Organizatorem wydarzenia, które odbywało się w dniach 13-18 maja 2008 r. w Chicago była Polsko-Amerykańska Izba Gospodarcza, organizacja skupiająca przedsiębiorców polonijnych z USA.

15 maja

■ Wicemarszałek **Zdzisław Wrzałka** spotkał się z Bogusławem Nowakiem wójtem gminy Mirzec. Tematem rozmowy była budowa kanalizacji w gminie Mirzec i Wąchock, a także rozbudowa systemu kanalizacji w Starachowicach. Koszt całej inwestycji to 20 milionów złotych, przy czym większość finansuje Europejski Fundusz Spójności.

Stefania Pyczek

Kolejnym świętokrzyskim twórcą, którego z przyjemnością przedstawiamy na łamach „Naszego Regionu” jest 77 – letnia poetka z Dębskiej Woli. Tworzy wiersze o tematyce religijnej, pisane językiem prostym, a nawet gwarą.

Stefania Pyczek urodziła się 11 sierpnia 1931 roku w Dębskiej Woli w rodzinie chłopskiej. Stefania była jedynaczką, jednak sytuacja materialna rodziny nie pozwoliła jej na naukę, ukończyła jedynie trzy klasy szkoły powszechnej.

- Rodzice czekali na pomoc w polu i w domu, matka była chora nie potrzebne były książki tylko ręce do pracy – wspomina poetka.

Za mąż wyszła w wieku 23 lat. W związku z pracą męża sama wykonywała wszystkie prace w polu, a dodatkowo zatrudniła się do prac przy budowie torów kolejowych. Stefania Pyczek urodziła trzech synów (jeden zmarł jako dziecko), dwaj pozostali ukończyli studia.

- Każda matka chce jak najlepiej dla swoich dzieci. Pozostali mi dwaj chłopcy i za wszelką cenę starałam się zapewnić im lepsze, bardziej dostatnie życie i dobre wykształcenie, na które sama nie mogłam sobie pozwolić. Starszy syn Waław wykładł na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim – opowiada dumna matka.

Kiedy dzieci były małe Pani Stefania zaczęła pisać wiersze. Są to utwory specyficzne, bardzo religijne. Niestety działalność artystyczna Pani Stefanii nie spotyka się ze zrozumieniem otoczenia. Miejscowi artyści mają całkiem odmienny pogląd na sztukę. Pani Pyczek przekonana jest, że jej życie, praca, działalność artystyczna związana jest z istnieniem metafizyki, świata zjaw, duchów. Ta wiara w istnienie świata nadprzyrodzonego sprawia, że wiersze Pani Stefanii są bardzo specyficzne, mają charakter głęboko religijny, każdy wiersz niesie ze sobą przesłanie, naukę i wskazówki jak żyć. W utworach nie spotkamy rozbudowanych środków poetyckich, są to proste wiersze pisane gwarą, opowiadają o życiu, pracy i Bogu. Pani Stefania stworzyła swój własny świat, gdzie najważniejsza jest moralność i wiara.

- Dzisiejszy świat jest zły, ludzie są chorzy z zazdrości i zatruci nienawiścią do drugiego człowieka. Ja widzę w drugim człowieku odbicie samej siebie. Układam wiersze

po to by pokazać ludziom jaką drogą powinni kroczyć, to taka moja misja, by skierować jak najwięcej ludzi w stronę Boga – mówi Pani Stefania.

Stefania Pyczek nadal układa swoje wiersze i pomimo niezrozumienia jej przez otoczenie jest dumna ze swojej pracy. **E.T.**

Regionalni zapaleńcy

„Głos Miedzianej Góry” to kolejna gazeta samorządowa ukazująca się w województwie świętokrzyskim, którą prezentujemy w naszym cyklu. Do rąk mieszkańców gminy Miedziana Góra trafia co miesiąc. Mogą ją czytać od ponad 5 lat.

Pierwszy numer „Głosu Miedzianej Góry” ukazał się w lutym 2003 r., od tamtej pory pismo ukazuje się nieprzerwanie. Warto jednak wspomnieć o tym, iż przez cały 2002 rok samorząd Miedzianej Góry wspólnie z gminą Strawczyn wydawał „Wiadomości sąsiedzkie”.

- „Głos Miedzianej Góry” jest gazetą bezpłatną, ukazuje się w nakładzie 1500 egzemplarzy. Redaktorem naczelnym pisma jest Jerzy Kosowski, współpracują z nim nauczyciele naszych szkół, jednostek kultury – informuje **Dominik Słoń** z Urzędu Gminy Miedziana Góra - na 12 stronach gazety zamieszczane są informacje ważne dla mieszkańców gminy; przybliżamy działalność władz samorządowych, zamieszczane są relacje z ciekawych imprez, prezentujemy interesujące gminne inicjatywy, promujemy także naszych rodzimych twórców. „Głos Miedzianej Góry” jest chętnie czytany przez mieszkańców gminy. Pismo kolportują sołtysi, można je otrzymać także w sklepach oraz bibliotece. **M.N.**

Zapraszamy na piknik!

Prezentacje artystyczne, degustacja potraw regionalnych, konkursy z nagrodami – te i wiele innych atrakcji czeka na tych, którzy 1 czerwca wybiorą się do Parku Miejskiego w Kielcach. Odbędzie się tam Piknik Europejski z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego. Impreza rozpocznie się o godz. 11.00. Serdecznie zapraszamy mieszkańców Kielc i regionu świętokrzyskiego.

- Każdy, kto zechce w tym dniu wybrać się na Piknik, będzie miał możliwość spotkać się i porozmawiać z Gospodarzami Regionu: marszałkiem Adamem Jarubasem i Zarządem Województwa. Będzie też okazja do dyskusji o możliwościach rozwoju, jakie stoją przed naszym województwem w związku z wdrażaniem funduszy unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013. Zapraszamy całe rodziny, każdy znajdzie dla siebie coś interesującego – mówi **Dariusz Detka**, dyrektor Biura Komunikacji Społecznej Urzędu Marszałkowskiego, organizator imprezy.

Dla uczestników Pikniku przygotowaliśmy wiele atrakcji. Wystąpią: „Mażoretki” ze Skalbierza, zespół muzyczny Dixieland Band, Teatr Pod Lnianym Niebem działający przy Stowarzyszeniu na Rzecz Odnowy Wsi „Odnowica”, grupa „Mundo Capoeira”, młodzi piosenkarze ze Studia Piosenki „Zameczek”. Dziecięcą publiczność zabawią będą aktorzy Teatru Lalki i Aktora „Kubuś”, a dorośli chętnie poćwiczą na sprzęcie prezentowanym przez Klub Fitness i Wellness „Dynamika” w Kielcach. Będzie także okazja, by zadbać o swoje zdrowie; na stoisku przygotowanym przez Wojewódzki Szpital Zespolony w Kielcach mierzone będzie ciśnienie tętnicze krwi i poziom cukru. Pokaz ratownictwa przedmedycznego zaprezentuje Grupa Ratownictwa PCK, a Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe zachęcać będzie do bezpiecznego spędzania wakacji.

Atrakcyjnie zapowiadają się także pokazy przygotowane przez Komendę Miejską Policji w Kielcach. Policjanci będą znakować rowery, odsłonią tajniki technik kryminalistycznych, będzie można obejrzyć policyjny motocykl, tresurę psa służbowego, a w miasteczku ruchu drogowego przystąpić do egzaminu na kartę rowerową.

Przybyli na piknik goście będą mogli także podziwiać naszych twórców ludowych: rzeźby Mariana Karwasa oraz kwiaty z bibuły i misternie wykonane serwetki przez panie z Koła Gospodyń Wiejskich „Ostrowianki” i „Bolminianki”.

Podczas Pikniku Europejskiego nie zabraknie licznych konkursów z nagrodami, dla dorosłych i dla dzieci. Zadbamy także o podniebienia naszych gości; będzie można skosztować m.in. miodów z Mąchocic, sera koziego, pysznych pierogów, placka marchewkowego, pasztetu z selera, kwasu burakowego oraz wędlin Bogusława Piotrowskiego z Piekoszowa, spróbować chleba z Piekarni OFEN oraz słodkości z cukierni „Angelina”.

Odwiedzający Piknik będą mogli także dowiedzieć się czym na co dzień zajmuje się Urząd Marszałkowski i podległe mu jednostki.

Serdecznie zapraszamy!

M.N.

16 maja

■ Wicemarszałek **Zdzisław Wrzałka** spotkał się z Marianem Burasem, wójtem gminy Morawica. Rozmowa dotyczyła kontynuacji rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 766 na odcinku Morawica – Chęciny.

17 maja

■ W ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej województwo świętokrzyskie ma 1 mln euro na promocję gospodarczą regionu. O możliwościach współpracy przy promowaniu województwa, **Marcin Perz**, członek Zarządu Województwa rozmawiał w Starachowicach z Markiem Bogumiłem, prezesem Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Starachowice” S.A.

■ **Marek Gos**, członek Zarządu Województwa był gościem uroczystości z okazji 15-lecia działalności Domu dla Niepełnosprawnych w Piekoszowie.

■ Gościem VI Międzynarodowego Turnieju Szachowego o Puchar Wójta Gminy Sitkówka-Nowiny był wicemarszałek **Zdzisław Wrzałka**.

■ **Wicemarszałek** wziął również udział w zorganizowanej na placu przy Sanktuarium Matki Bożej Wychowawczynie w Czarnej - uroczystości „Majówka na Ludowo”.

18 maja

■ W Sędziszowie odbyły się tegoroczne obchody Wojewódzkiego Święta Ludowego. Wzięli w nich udział: przewodniczący Sejmiku **Tadeusz Kowalczyk**, **Marek Gos**, członek Zarządu Województwa oraz **Bernard Antos**, p.o. Dyrektora Generalnego.

■ Gościem zorganizowanego w Muzeum Wsi Kieleckiej w Tokarni „IV Pikniku Strażackiego” był wicemarszałek **Zdzisław Wrzałka**.

P. Ch.

Wydawca:
Urząd Marszałkowski
Województwa Świętokrzyskiego
25-516 Kielce
Aleja IX Wieków Kielc 3

Redakcja:
Biuro Komunikacji Społecznej
tel. 041 342 13 45
www.sejmik.kielce.pl
e-mail: nasz.region@sejmik.kielce.pl

Redaktor naczelny:
Dariusz Detka
Zastępca redaktora naczelnego:
Robert Siwiec

Sekretarz redakcji:
Małgorzata Niewczas-Sochacka
Kolegium redakcyjne:
Iwona Sinkiewicz, Ewa Turas

Druk:
Digital Art Studio
www.digitalartstudio.pl

Zdjęcie na okładce:
Dzieci z Przedszkola
Samorządowego nr 13 w Kielcach

Przychodzi radny do radnego, czyli...

Świat odetchnął z ulgą

I

Świat odetchnął z ulgą, przestał się lękać, a bojaźń i drżenie spowodowane zagrożeniem globalnym terroryzmem w niebyt poszło. Świat odetchnął z ulgą, bo podobno specjaliści amerykańscy (jeśli „specjaliści, to przecież, do diaska, nie polscy, francuscy, szwedzcy, czy dajmy na to, czescy!) specjalną procedurę postępowania w obliczu terrorysty opracowali. Długo amerykańscy specjaliści radzili, głowy łamali, z psychologami się konsultowali, próby robili, aż w końcu procedurę misterną urodzili. Procedura owa jest, ma się rozumieć, supertajna i w zakonspirowanym miejscu ukryta, by w chciwe łapy terrorystów globalnych nie wpadła. Co prawda, to prawda: są przecieki i ogólny zarys postępowania wobec wrażego terrorysty i nasze gazety opisywały, ale szczegółów, jako się rzekło amerykańskie nie ujawnili.

To co ujawnili optymizmem napawa, ale napawa nie za bardzo. Niestety, to co ujawnili – tak po prawdzie – optymizmem nie napawa wcale. Bo i może amerykańska instrukcja nowatorska jest, może nawet tajna jest jak romans naszego Wójta z sekretarką Eulalią Osą W Pasie, może nawet jakiego pośledniejszego terrorystę przestraszy, ale - fakty są bezlitosne – dla nas nie przydatna jest w ogóle.

II

Wyobraźmy bowiem sobie, że śmiercionośny akt terroryzmu pewnego słonecznego dnia staje się udziałem naszej Gminy. Co więcej, wyobraźmy sobie, że zabójczy grot terroryzmu - dotyka nas osobiście.

Siedzimy oto w naszym gabinecie, przez otwarte okno dochodzi miłosny trel skowronka, kwiecie pachnie, miodny owad brzęczy, sekretarka przyniosła nam właśnie aromatyczną jak Arabia Saudyjska kawę, wygodnie rozparci w fotelu delektujemy się ostatnim wydaniem „Playboya”, gdy otwierają się drzwi i staje w nich terrorysta (porywacz, psychopata, rozjuszony antagonistą samorządności terytorialnej, ewentualnie samobójczy zamachowiec, czyli kamikadze). Przysposobiony jest jak na terrorystę przystało: mundur moro spowijają liczne paski, sprzączki, mufy i nypie, przy pasie dynda złowrogo tuzin hand-granatów, a w muskularnej dłoni dzierży powtarzalny karabin wielkokalibrowy. Wzrost jego nikczemny, twarz ospowata, wejrzenie sępie.

Cóż nam teraz czynić? Co robić wypada? Ha! Nie pozostaje nam nic innego jak skorzystać z porad w amerykańskiej procedurze zawartych. A instrukcja nakazuje przede wszystkim „uspokojenie terrorysty”. Zatem uspokajamy.

– I po co się tak denerwować drogi panie terrorysto...? – twarz oblekamy w łagodny, pełen zrozumienia uśmiech i perswadujemy kojącym głosem – Złość piękności szkodzi. Proszę siadać, proszę spocząć, czym chata bogata! A może by się pan ziółek uspokajających napił? Sekretarka zaraz

melisy zaparzy... Może ciasteczkami się szanowny pan zamachowiec poczęstuje? Dobrze, kruche, świeżutkie. Wy tam na Bliskim Wschodzie na pewno takich nie macie...

Jeśli po tych słowach nie zostaniemy przez agresora natychmiast i nieodwracalnie rozstrzelani – możemy mówić o wielkim szczęściu. Możemy mówić o wielkim szczęściu jeżeli uda nam się fizyczną eksterminację naszej osoby odwlec nieco w czasie i skorzystać z kolejnej rady naszych amerykańskich sojuszników. Bowiem procedura postępowania w kolejnym punkcie zaleca „nawiązanie z terrorystą osobistego kontaktu werbalnego i sprawienie, by poczuł z nami przynajmniej minimalny rodzaj więzi”. Zatem nawiązujemy i sprawiamy.

- A jak tam szanowna małżonka drogiego gościa? – terrorystę spowija ekstraordinaryjna furia, terrorysta potrząsa znacząco hand-granatami, lecz my niezrażeni kontynuujemy, a twarz nasza zdradza najwyższe zainteresowanie – Dzieci zdrowe? A żywina? Krowy szanowny pan hoduje, czy może bawełnę uprawia? Pan zamachowiec może myśli, że tylko jemu źle na świecie... Że tylko jemu ciężko związać koniec z końcem... Gdzie tam, panie... Wszędzie to samo – cement drogi, eternit drogi, drogi dziurawe, żona zrzędliva, dzieci niesłuchy, radni skłócen! Pan terrorysta tyle drogi przejechał żeby mnie żywota pozbawić, tyle wysiłku włożył żeby Gminę w powietrze wysadzić, a tu sam kochany pan widzi... Budynek stary, ledwo się nie rozsypie, remont ostatni już ze dwadzieścia lat będzie jak był robiony... To i co tu wysadzać? A i mnie kręgosłup szwankuje i podagra coś paluch u nogi ostatnio wygina – łkamy spoglądając z żalną miną na terrorystę.

III

Jakkolwiek szansa na to, że swoją przemową wzruszymy napastnika i unikniemy męczeńskiej śmierci, istnieje, ale – zgódźmy się – nie jest to szansa przesadnie duża. Powiedzmy wprost: możliwość utrzymania się przy życiu przy pomocy amerykańskiej instrukcji antyterrorystycznej jest, przykro rzecz, minimalna.

Sprawa jednak nie jest przegrana. Bo jakież ewentualne zagrożenia czyhają na naszą Gminę? Jakże czynniki mogą nastawać na naszą skromną osobę? Niemal – żadne.

Bo jedynym terrorystą, którego możemy się obawiać, jedynym agresorem, który pewnego słonecznego dnia może niespodziewanie pojawić się w drzwiach naszego gabinetu, jest mąż naszej osobistej sekretarki, czyli Hieronim Wepchnięty. Rozsadzany podejrzeniami o łamanie przez nas i własną żonę szóstego przykazania może być, powiadam wam, naprawdę straszny.

Sołtys Julian

Regionalne specjały (15): „Truskawka buska faworytka”

Z prawdziwą przyjemnością prezentujemy kolejny świętokrzyski produkt wpisany przez Polską Izbę Produktu Regionalnego i Lokalnego na Listę Produktów Tradycyjnych. 3 września 2007 roku na Listę Produktów Tradycyjnych została wpisana w kategorii Orzechy, nasiona, zboża, warzywa i owoce: „Truskawka buska faworytka”. Uprawiana jest ona od wielu lat; niektóre podania wskazują na lata 30. XX wieku. Gleba, specyficzny uzdrowski klimat, położenie geograficzne oraz tradycyjna technologia uprawy ma wyraźny wpływ na charakter truskawki buskiej.

Z ustnych przekazów najstarszych mieszkańców Błońca i Nowej Wsi wynika, że uprawa truskawek w tych miejscowościach miała miejsce już w latach 30. XX wieku. Odbiorcami truskawek byli wtedy Żydzi mieszkający w Stopnicy i Busku-Zdroju. We wspomnieniach najstarszych gospodarzy przewija się temat truskawek, który opisała w artykule Aleksandra Imosa (*Aktualności rolnicze, Poznajemy świętokrzyskie smaki*, 2007 r.). „Gdy kawalerowie z Błońca szli do swych wybranek z okolic wsi, nie zanosili pannom kwiatów, koralików czy chusteczek, ale właśnie koszyczki truskawek. Wieść niesie, że miłosna moc truskawek była tak ogromna, iż z tej przyczyny Błonieć i Nowa Wieś tak się rozrosły, przybyło ludności, a coraz większe arealy przeznaczano pod uprawę truskawki”.

Michał Jurecki w przewodniku turystycznym nazywa Ponidzie *Ponidziańską Prowansją* (Ponidzie, Wydawnictwo Bezdroża 2004 r., s.16): *Nie bez przyczyny Busko-Zdrój – jak mówią mieszkańcy – posiada w swym herbie słońce, gdyż właśnie w tym mieście i jego bliskich okolicach panuje dość specyficzny jak na Ponidzie, klimat (...). Busko jest więc uważane przez klimatologów za najbardziej nastonecznione uzdrowisko w Polsce. Na południowych zboczach Garbu Pińczowskiego okolic Buska rosną najbardziej soczyste jabłka, śliwki i truskawki.*

O długoletniej historii upraw truskawek świadczą m.in. kwity skupu pochodzące z lat 1955-1977. Są one oznaczone pieczęcią Przedsiębiorstwa Skupu Owoców i Warzyw – Przedsiębiorstwa Państwowego (punktu skupu w Busku). Na szczególną uwagę zasługuje kwit, na którym wyraźnie użyto nazwy truskawka faworytka. Wiedzę o początkach uprawy truskawki na terenie Błońca – Nowej Wsi czerpiemy także od plantatorów i mieszkańców tych miejscowości. Ich wiadomości oraz wspomnienia posłużyły do sporządzenia ankiet etnograficznych dokumentujących tradycje uprawy i przetwarzania truskawki.

Mieszkańcy dobrze pamiętają o uprawie truskawki. Od dziecka spożywają świeże owoce – codziennie w sezonie i w formie przetworzonej – przez cały rok. Pracują całymi rodzinami, dodatkowo zatrudniając pracowników sezonowych. Przygotowują dżemy, ciasta oraz soki. Warunkiem udanych przetworów są głównie truskawki czyste, suche i dojrzałe. Zmiany w przetwórstwie dotyczą głównie procesu zamrażania. Gospodynie wykonując potrawy, korzystają ze starych przepisów swoich matek.

Przez lata gromadzono różne przepisy, które stanowią dziś bogactwo kulinarne regionu. Zbiór przykładowych przepisów zawiera ulotka wydana przez Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Busku-Zdroju, która powstała po konkursie kulinarnym na „Mistrza Potrawy z Truskawki Buskiej Faworytki”, który odbył się w czasie Truskawkowego Święta w Błońcu i Nowej Wsi w 2007 r. Większość truskawek poddaje się dzisiaj mrożeniu. Ankietowani potwierdzili, że uprawy nauczyli się od rodziców, posiadając swoje sadzonki z własnego matecznika.

Przez wieloletnie zamieszkanie, wpływ żyznej lesowej gleby, uzdrowskiego klimatu oraz własnego namnażania truskawka otrzymała przydomek buskiej faworytki, reprezentującej cechy buskiego kurortu, który jest najbardziej słoneczny w Polsce i jednocześnie posiada unikalne wartości zdrowotne i lecznicze. Tradycja uprawy tej truskawki, mimo dostępności nowych, różnych innych odmian bardziej odpornych na choroby, przetrwała i cieszy się wśród mieszkańców dużym powodzeniem.

Podsumowując, można stwierdzić jednoznacznie, że truskawka buska faworytka była uprawiana już od 1955 r. na tym terenie, a nawet wcześniej, co potwierdzają wspomnienia starszych mieszkańców, sięgające czasów wojennych XX wieku. Zawsze cieszyła się ona dużym zainteresowaniem zarówno wśród producentów, jak i odbiorców. Dziś po 53 latach staraniem mieszkańców truskawka buska faworytka jest markowym produktem kulinarnym na szlakach turystycznych, który może stanowić atrakcję i urozmaicenie oferty dla kuracjuszy i turystów przybywających do uzdrowskich kurortów w powiecie buskim.

oprac. R.S.

Świętokrzyski Alfabetyczny Przegląd Heraldyczny

„Ł” c.d.

Łoniów: pomłość i Strzegomia

Herb gminy Łoniów to połączenie w tarczy herbu Nałęcz rodziny Moszyńskich, właścicieli Łoniowa od XVIII wieku, z herbem Kościeszka (Strzegomia) rodzin Gniewoszów, Łoniowskich, Wnorowskich, Trzebieszawskich, Suliszewskich – właścicieli miejscowości znajdujących się na terenie obecnej gminy Łoniów w średniowieczu i okresie nowożytnym, od których utworzyli swoje nazwiska. Herb ten nawiązuje więc do tradycji historycznej gminy i przedstawia się następująco: na tarczy renesansowej, zaokrąglonej od podstawy, w polu czerwonym biały Nałęcz, w środku którego znajduje się biała Kościeszka.

Pierwszy z wymienionych herbów – Nałęcz należy do najstarszych herbów polskich, którym pieczętowało się 276 rodzin. Opisany jest następująco: w polu czerwonym pomłość (przewiązka) srebrna (biała) w krąg o końcach związanych u dołu. Najstarszą znaną pieczęć z herbem Nałęcz zamieścił w swojej pracy A. Małecki pod rokiem 1293, nie podając jej właściciela. Z pieczęci średniowiecznych, gdzie poznajemy jej właściciela jest pieczęć komesa Tomisława, kasztelana gnieźnieńskiego z 1343 roku. Na tarczy widzimy pomłość (przewiązkę) niezwiązaną. Większość pieczęci średniowiecznych z herbem Nałęcz ma pomłość niezwiązaną, czyli z puszczoneymi luźno końcami. Dopiero na pieczęci Wincenego z Szamotuł, kasztelana międzyrzeckiego i starosty ruskiego z 1433 roku widzimy pomłość związaną. Właściciele Łoniowa, Moszyńscy używali w swoim herbie przewiązanego Nałęcza.

Drugim z wymienionych herbów jest herb Kościeszka rodziny Gniewoszów, właścicieli Łoniowa do końca XVI wieku oraz innych miejscowości znajdujących się na terenie obecnej gminy Łoniów. Rodzina ta przybyła do Małopolski ze Śląska, o czym świadczy utrzymująca się jeszcze do końca XV wieku wśród jej członków tradycja tych związków. Dlatego występujący w XIII wieku członkowie tej rodziny: Ilik, Gniewomir, Ibram należeli do tej samej rodziny co współczesny Władysławowi Jagielle, Gniewosz z Dalewic. Związki te widać bardzo wyraźnie w tym, że w ziemi sandomierskiej jedną z wsi należących do tej rodziny nazywano Strzegomią (druga nazwa herbu Kościeszka). Najstarsza, zachowana pieczęć z tym herbem, Jakuba dziekana sandomierskiego, pochodzi z 1361 roku.

Herb gminy Łoniów zbudowany jest więc według najlepszych zasad heraldyki. Pod względem łączenia

barw i ich symboliki nawiązuje do tworzenia herbów w średniowieczu. Barwa czerwona symbolizuje zwycięstwo, panowanie, waleczność, natomiast barwa biała symbolizuje czystość, rozsądek, radość i szlachetność.

Łopuszno: szlacheckie gniazdo

Rysunek graficzny herbu gminy Łopuszno umieszczony jest na dwubarwnej tarczy koloru złoto-niebieskiego w czarnej otoczce. Na tle niebieskim – kościół w kolorze czarno-szarym z czerwonym dachem – jako trwały element budowli w krajobrazie gminy, a na tle złotym - trzy czarne krzyże symbolizujące martyrologię przodków oraz hołd dla odwagi i bohaterstwa poległych. W górnej części herbu na tle białym jest umieszczony napis w kolorze czarnym „Gmina Łopuszno”, a w środkowej części tarczy, na tle małej białej tarczy w czarnej otoczce umieszczona jest litera „Ł” w kolorze niebieskim – pierwsza litera nazwy miejscowości będącej siedzibą gminy. Kolor złoty w herbie symbolizuje: łany zbóż, złote kłosa i dostatek chleba, zaś kolor niebieski symbolizuje: wzniosłość i dumę mieszkańców gminy.

Nazwa miejscowości wywodzi się od dialektycznych brzmień rzeczownika łopuch oznaczającego nazwę miejscowej rośliny łopianu, bujnie porastającej kiedyś te tereny. W przeszłości nazwa była zapisywana w następujących wariantach: Łopuszna, Łopuszno, Łopuschno, Łopuszno. Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z XIV w. W dokumencie z 1355 r. wieś zapisana została pod nazwą Łopuszna, w 1367 już jako Łopuszno. Od XIV do XVI w. wieś była własnością rodziny Łopuszańskich. Najstarsza wzmianka o dziedzicach Łopuszna braciach Rosco, Boksa i Jakusz z Łopuszna, świadczących w Solcu, pochodzi z 1367 r. Jeden z Łopuszańskich był w 1392 r. dworzaninem królowej Jadwigi. W roku 1508 w chęcińskich księgach poborowych figuruje Andrzej Łopuszański. W roku 1540 pojawia się jako współwłaściciel Łopuszna Mikołaj Mokrski, wcześniej dziedzic pobliskiego Wielebnowa, a w roku 1591 w aktach grodzkich w Chęcinach znaleźć można Wojciecha, Mateusza i Kacpra Łopuszańskich w Łopusznie części swoje dziedziczne mających”.

Na początku XVII w. Łopuszno stało się własnością Łąckich. W roku 1624 dziedzicem był Zygmunt Łącki, który pisał się z Nadola Dolnego i Łopuszna.

Kolejnymi właścicielami wsi w XVII w. i na początku XVIII w. byli Derszniakowie herbu Korczak, wywodzący się z Rokitnicy w Ziemi Przemyskiej.

W roku 1721 Anna Derszniakówna, poślubiając Jana Dobieckiego herbu Ossorya, wniosła Łopuszno w dom męzowski, a w konsekwencji we władanie Dobieckich. W XVIII w. Andrzej Dobiecki uzyskał od króla Augusta III przywilej dla wsi Łopuszno na organizację trzech jarmarków w roku. Najwybitniejszym spośród Dobieckich był Eustachy Onufry Feliks Dobiecki (1855 - 1919), wybitny działacz polityczny i gospodarz w Królestwie Polskim. Ostatni z Dobieckich, Zbigniew władał dobrami łopuszańskimi aż do 1939 r. Wrócił do Łopuszna na krótko w styczniu 1945 r. Wyjechał po miesiącu i do śmierci przebywał i pracował na Pomorzu.

oprac. R.S.